	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI- 012
	<i>ver. 1.0</i>	<i>faqe 1 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori: Planifikimi Strategjik dhe Buxheti</i>

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA / REPUBLIC OF KOSOVA
 Qeveria e Kosovës / Vlada Kosova / Government of Kosovo
 Ministria e Zhvillimit Ekonomik / Ministarstvo Ekonomskog Razvoja
 Ministry of Economic Development

Njësia Org. Org. Jedin. Org. Unit: 0113
 Nr. Prot. Br. Prot. Prot. No.: 1613
 Nr. i faqeve Broj stranica No. pages: 1
 Data Datum Date: 29-07-16
 PRISHTINË/A

OPERATOR SISTEMI TRANSMISIONI DHE TREGU KOSTT sh.a
 TRANSMISSION SYSTEM AND MARKET OPERATOR KOSTT J.S.C
 OPERATOR SISTEMA PRENOSA I TRZIŠTA KOSTT d.d
 Nr. 608 Dt. 28/07/2016
 PRISHTINË-A

PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016

(Verzioni Publik)

Vendimi - 160627-II/4

Bordi i Drejtorëve në mbledhjen 74/16 të datës 27 korrik 2016 me shumicë votash miratoi Rishikimin e planit të biznesit për vitin 2016, dhe autorizoi shërbimet profesionale të hartojnë verzionin për publikim nga i cili do të largohen të dhënat konfidenciale.

	Përgatiti	Kontrolloi	Aprovoi
Emri Mbiemri	Nebih Haziri - Zyrtar Kryesor Financiar dhe i Thesarit	Mustafë Hasani Kryeshef Ekzekutiv	Drita Konxheli- Radoniqi - Kryesuese e BD
Nënshkrimi			
Data	Qershor, 2016	27.07.2016	27.07.2016

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI- 012
	<i>ver. 1.0</i>	<i>faqe 2 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori: Planifikimi Strategjik dhe Buxheti</i>

1.0 Roli dhe Misioni i KOSTT	5
1.1. Objektivat strategjike	6
1.2. Organizimi.....	7
2.0 RRETHINA AFARISTE.....	9
2.1 Zhvillimi i sektorit të energjisë elektrike.....	9
2.2. Implementim i aranzhmaneve të reja operative	13
2.3. Korniza rregullative, ligjore, dhe tarifat	15
2.4. Aspektet sociale, të sigurisë dhe mjedisore	16
3.0 SFIDAT	20
4.0. PROGRESI DHE ZHVILLIMI	22
4.1. Zhvillimet e tregut, në Kosovë dhe në rajon	22
4.3. Programi Investiv	23
4.4. Përshkrimi i disa projekteve më të rëndësishme	24
5. Planifikimi financiar.....	38
5.1. Struktura dhe vlera e të hyrave për vitin 2016	39
5.1.1. Struktura dhe vlera e të hyrave nga tarifa për vitin 2016	39
5.2. Shpenzimet operative	40
5.3. Pasqyrat financiare	42
6.0. Burimet Njerëzore	44
6.1. Implementimi dhe matja e performancës	45
6.2. Zhvillimi i kapaciteteve	45

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI- 012
	<i>ver. 1.0</i>	<i>faqe 3 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori: Planifikimi Strategjik dhe Buxheti</i>

6.3. Menaxhimi i cilësisë	46
6.4. Teknologjia e Informacionit.....	46
6.5. Menaxhimi i objekteve.....	47
7.0 Aktivitetet mbështetëse korporative.....	48
7.1. Marrëdhëniet efektive me palët e interesit	48
Lista e shkurtesave	49

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI- 012
	<i>ver. 1.0</i>	<i>faqe 4 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori: Planifikimi Strategjik dhe Buxheti</i>

Hyrje

Plani i Biznesit të KOSTT-it për vitin 2016, është ekstrakt i Planit të Biznesit për periudhën 2013 – 2017 dhe është i bazuar në këtë Plan.

KOSTT më 07.12.2009 është ri-regjistruar si Ndërmarrje Publike, me emërtimin e plotë: “Operator Sistemi, Transmisioni dhe Tregu – KOSTT” SH.A.

KOSTT-i si kompani e mëvetësishme, është krijuar si rrjedhojë e procesit të ristrukturimit të sektorit të energjisë në Kosovë, që është në harmoni me detyrimet që rrjedhin nga Traktati i Komunitetit të Energjisë për Evropën Juglindore, për themelimin e Komunitetit të Energjisë, ku Kosova është anëtare me të drejta të barabarta.

I emëruar nga Qeveria e Republikës së Kosovës dhe i licencuar nga Zyra e Rregullatorit të Energjisë në bazë të dispozitave të legjislacionit parësor dhe dytësor të Kosovës, KOSTT sh.a. në tetor të vitit 2006, u licencua si : Operator i Sistemit të Transmisionit dhe Operator i Tregut të energjisë elektrike.

Modifikimi i licencave mbi bazën e ndryshimeve në legjislacionin bazik dhe rregullin e ri të licencave të lëshuar nga Zyra e Rregullatorit të Energjisë është përcaktuar me licencat e modifikuara të lëshuara më 18.07.2012.

KOSTT sh.a, është Ndërmarrje Publike që vepron si Operator i Sistemit, Transmisionit dhe Tregut të energjisë elektrike të Kosovës dhe ka një rol të rëndësishëm në sektorin e energjisë në Kosovë dhe drejtohet me ligjin korporativ të emërtuar si Ligji mbi Ndërmarrjet Publike.

Si Operator i Sistemit të Transmisionit (OST), KOSTT-i është përgjegjës për operim efikas, ekonomik dhe të koordinuar të sistemit të transmisionit të energjisë elektrike në Kosovë, si dhe është përgjegjës për menaxhimin e rrjedhave të energjisë në rrjetin e transmisionit që shërben për furnizimin e konsumit nacional dhe tregtimit ndërkufitar.

Si Operator i Tregut të energjisë elektrike, KOSTT-i është përgjegjës për organizimin dhe administrimin e tregut të energjisë elektrike si dhe për menaxhimin e procesit të barazimeve përfundimtare.

KOSTT sh.a në përputhje me Ligjin e Energjisë Elektrike dhe licencat e lëshuara, është përgjegjës për:

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI- 012
	<i>ver. 1.0</i>	<i>faqe 5 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori: Planifikimi Strategjik dhe Buxheti</i>

1. Planifikimin, zhvillimin, mirëmbajtjen dhe operimin në kohë reale të sistemit dhe transmisionit të energjisë elektrike në Kosovë;
2. Sigurimin e qasjes transparente dhe jo-diskriminuese për palët e treta në sistemin e transmisionit;
3. Funksonimin e tregut të energjisë elektrike;
4. Sigurimin e kushteve të cilat nxisin konkurrencën në sektorin e energjisë në Kosovë;
5. Bashkëpunimin me OST-të (Operatorët e Sistemit të Transmisionit) fqinje në dobi të Kosovës dhe të rajonit përfshirë edhe anëtarësimin në ENTSO-E.

KOSTT-i përfaqëson një nyje të rëndësishme në tregun rajonal të energjisë elektrike dhe ndërlihet me katër sisteme të tjera: atë të Shqipërisë, Maqedonisë, Serbisë dhe Malit të Zi.

1.0 Roli dhe Misioni i KOSTT

Roli i KOSTT-it është që të operojë sistemin e transmisionit dhe tregut të energjisë elektrike në Kosovë. Përgjegjësitë e KOSTT-it janë përcaktuar me ligjet e energjisë (Ligjin për Energji, Ligjin për Energjinë Elektrike dhe Ligjin për Rregullatorin e Energjisë) dhe në licenca. Po ashtu, përgjegjësi e KOSTT-it është edhe bashkëpunimi me operatorët e sistemit të Evropës Kontinentale në marrëveshjet rajonale dhe më gjerë.

Misioni

Misioni i KOSTT-it është që të sigurojë:

- Të ofrojë shërbime cilësore duke implementuar teknikat dhe teknologjitë më të avancuara për zhvillimin e sistemit të transmisionit;
- Të sigurojë transparencë dhe jo diskriminim mes shfrytëzuesve të sistemit të transmisionit në një treg konkurrues të energjisë elektrike;
- Të promovojë qëndrimet e kompanisë në nivel rajonal dhe evropian;

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI- 012
	<i>ver. 1.0</i>	<i>faqe 6 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori: Planifikimi Strategjik dhe Buxheti</i>

Vizioni

“Të jetë kompani financiarisht e qëndrueshme dhe fitimprurëse, e cila siguron transmetimin e sigurt dhe të besueshëm të energjisë elektrike, e përgjegjshme në kuptim social dhe mjedisor dhe e integruar me rrjetet dhe institucionet evropiane të transmisionit të energjisë elektrike“.

1.1. Objektivat strategjike

Objektivat para së gjithash kanë të bëjnë me sigurimin se KOSTT-i është një organizatë efektive, e aftë për të përballuar sfidat me të cilat do të përballlet në të ardhmen.

Objektivat e KOSTT-it janë:

1. Planifikimi, zhvillimi dhe ndërtimi efektiv i sistemit transmetues të energjisë elektrike;
2. Avancimi i mirëmbajtjes dhe operimit të sistemit të transmisionit;
3. Siguria dhe besueshmëria e sistemit të transmisionit;
4. Krijimi i kushteve për operimin dhe zhvillimin e tregut të energjisë elektrike në pajtim me zhvillimet e pritura;
5. Qëndrueshmëria financiare;
6. Pjesëmarrja aktive në proceset e zhvillimit të tregut rajonal (të përfitojë nga zhvillimi rajonal dhe të kontribuojë në të);
7. Zhvillimi i tregut të përbashkët Kosovë – Shqipëri;
8. Anëtarësimin në ENTSO-E dhe mekanizmat tjerë ndërkombëtarë;
9. Funkcionalizimi i zonës rregulluese/bllokut rregullues të KOSTT dhe implementimi i aranzhmaneve që ndërlidhen me operimin e sistemit dhe tregut në interkoneksion;
10. Vendosja e marrëdhënieve efektive me palët e interesit;
11. Të jetë punëdhënës atraktiv, që investon në zhvillimin profesional të punonjësve të vet;
12. Të jetë kompani e përgjegjshme në aspektin social dhe mjedisor;
13. Të krijojë një ambient të sigurt pune;

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI- 012
	<i>ver. 1.0</i>	<i>faqe 7 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori: Planifikimi Strategjik dhe Buxheti</i>

14. Optimizimi i punës së sistemit dhe efienca.

1.2. Organizimi

Struktura organizative aktuale është miratuar nga Bordi i Drejtorëve të KOSTT-it në korrik 2013 dhe përbëhet nga Bordi i Drejtorëve dhe Menaxhmenti, ndërsa Ristrukturimi i Departamentit të Operimit të Tregut është miratuar në vitin 2015.

Struktura e menaxhmentit më të lartë të KOSTT-it përbëhet nga pozitat vijuese: Kryeshefi Ekzekutiv (KSHE), Zëvendës Kryeshefi Ekzekutiv; Sekretari i Kompanisë; Zyrtari Kryesor Financiar dhe i Thesarit, e Auditori i Brendshëm dhe drejtorët e departamenteve vijuese:

- Operatori i Sistemit;
- Operatori i Transmisionit;
- Operatori i Tregut;
- Inxhinieringu dhe Menaxhimi i Projekteve;
- Çështjet Ligjore dhe Rregullative;
- Financat;
- Burimet Njerëzore;
- Prokurimi;
- Zyra e Kryeshefit Ekzekutiv, që mbulon Zyrën për Zhvillimin dhe Planifikimin Afatgjatë, Zyrën për Komunikim dhe Marrëdhënie me Publikun dhe Zyrën për Sigurinë Industriale dhe Mjedisin.

Ekzistojnë një sërë çështjesh që do të kenë ndikim në organizimin e KOSTT-it, si:

- Zhvillimi i sistemit të transmisionit nga këndvështrimi i kapaciteteve të rrjetit dhe kontrollimit të tij;
- Nevoja për të arritur nivel më të lartë efikasiteti brenda kompanisë;
- Nevoja si rrjedhojë e integritimeve në institucionet ndërkombëtare Evropiane dhe rajonale, si dhe ndryshimeve dhe zhvillimeve në tregun e energjisë elektrike.

Në vazhdim, është dhënë Organo gram – Makro Struktura organizative e KOSTT-it

PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016

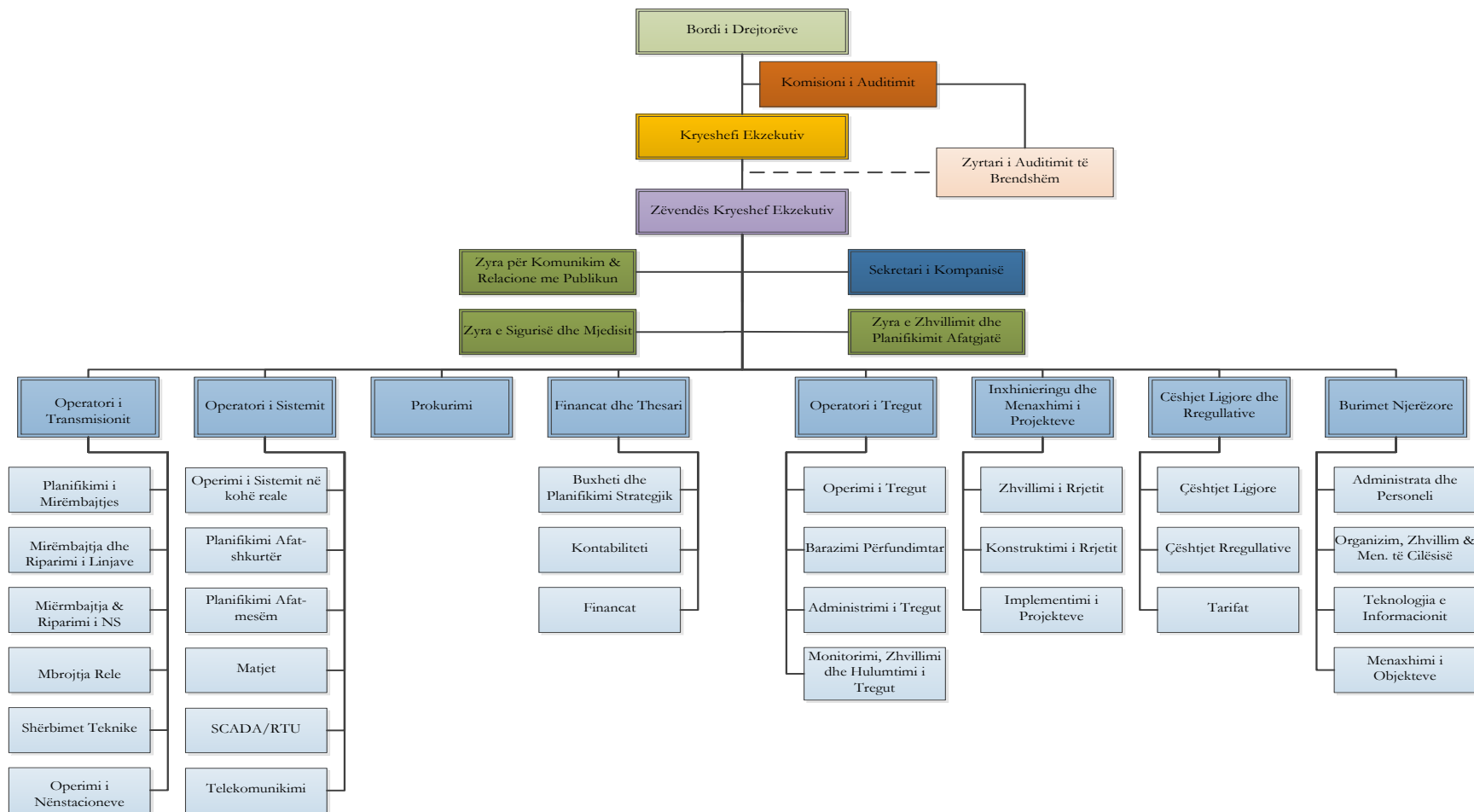
DT-FI- 012

ver. 1.0

faqe 8 nga 52

Departamenti Financiar

Sektori: Planifikimi Strategjik dhe Buxheti

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 9 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

2.0 RRETHINA AFARISTE

Plani i Biznesit për vitin 2016 përmban tri aspektet themelore që ndërlidhen me rrethinën afariste, brenda së cilës operon KOSTT-i:

- zhvillimi i sektorit të energjisë elektrike;
- kornizat ligjore dhe rregullative;
- çështjet sociale dhe mjedisore.

2.1 Zhvillimi i sektorit të energjisë elektrike

2.1.1 Historiku pas vitit 2000

Gjendja në sektorin elektroenergjetik në Kosovë ishte e rëndë pas luftës, si në gjenerim, transmission, po ashtu edhe në shpërndarje. Në këtë kohë filluan investimet emergjente të përgjithshme në sektorin elektroenergjetik, të përkrahura nga Buxheti i Kosovës dhe donatorët ndërkombëtarë. Për shkak të nevojave shumë të mëdha në fillim, rrjeti i transmisionit nuk u zhvillua konform rritjes së shpejt të konsumit i cili pasoi pas vitit 2000.

Gjatë periudhës kohore 2006 -2015 në sistemin e transmisionit janë kryer investime shumë të rëndësishme, në pajtueshmëri me objektivat dhe synimet e identifikuar nga planifikimi afatgjatë zhvillimor i sistemit të transmisionit. Sistemi është zhvilluar me sukses, duke pasur parasysh të gjitha vështirësitë, por ende kërkohet të investohet në mënyrë që të plotësohen standardet e operimit të sigurt dhe të rritjes së besueshmërisë së sistemit.

Transferimi i asetëve nga KEK në KOSTT nga 1Prilli 2012 ka ndikuar që plani i zhvillimit të rrjetit të ketë ndryshime të mëdha sepse përfshihen jo vetëm përforcimi i i rrjetit në këtë nivel tensioni, por edhe ndërtimi i kapaciteteve (nënstacioneve) të reja të përkrahjes së ngarkesës në nivelin e tensionit 110/35kV dhe 110/10(20)kV. KOSTT është duke bërë analiza teknike dhe ekonomike në përcaktimi i kriterit *n-1* apo *kritereve tjera të sigurisë së furnizimit* se si do të zbatohet në rastin e transformatorëve 110/x kV përfshirë edhe rrjetin 10(20)kV.

2.1.2 Gjendja e kapaciteteve gjeneratorike dhe ndikimi në operimin e sistemit të transmisionit

Aktualisht, Kosova ka deficit të kapaciteteve prodhuese të energjisë elektrike për të mbuluar kërkesën e konsumit të energjisë elektrike në Kosovë dhe kjo mungesë mbulohet nga importi i energjisë elektrike.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 10 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Janë studiuar alternativa të ndryshme për kapacitetet prodhuese plotësuese, përfshirë këtu edhe rehabilitimin e njësive të TC Kosovës A dhe termocentralin e ri Kosova e Re. Sidoqoftë, duke pasur parasysh kohën e ndërtimit të kapaciteteve të reja, Kosova do të përballet me mungesë të kapaciteteve prodhuese të energjisë elektrike edhe për një kohë dhe do të jetë e varur nga importi i pasigurt i energjisë elektrike. Mungesa e kapaciteteve prodhuese dhe veçanërisht e kapaciteteve rezervë, do të ndikojë negativisht në operimin dhe balancimin e sistemit elektroenergjetik.

Në këtë drejtim, KOSTT-i do të përcjell aktivitetet në ndërtimin e kapaciteteve prodhuese dhe të përgatitet për efektet e tyre si nga aspekti i kyçjeve, ashtu edhe nga aspekti i përforcimit të rrjetit të transmisionit dhe ndikimit në tregun e energjisë elektrike.

2.1.3 Zhvillimet në KOSTT

Zhvillimet kryesore që do të ndikojnë në KOSTT nga aspekti i operimit të sistemit gjatë vitit 2016, do të jenë:

- Nënshkrimi i Marrëveshjes së Kyçjes me ENTSO-E;
- Fillimi i operimit të KOSTT si zonë rregulluese/bllok rregullues më vete nga Q3 2016 në përputhje me rregullat e ENTSO-E;
- Fillimi i implementimit të Marrëveshjes për Rregullim Sekondar me OST dhe KEK;
- Certifikimi i KOSTT si Operator i Sistemit të Transmisionit;
- Implementimi i marrëveshjeve Ndër- OST me OST-të fqinje;
- Implementimi i Mekanizmit Balancues si kërkesë në Dizajnin e Tregut të Energjisë Elektrike në Kosovë dhe Rregullave të Tregut;
- Investimi në platforma softuerike, rifreskimi i atyre ekzistuese, trajnimi dhe edukimi i stafit për përdorimin e tyre. Platformat softuerike si SCADA/EMS, Sistemi për Menaxhimin e Energjisë e Tregut, Kontrolli Frekuencë Fuqi-LFC, analiza e sigurisë së operimit një ditë para i njohur si DACF- (Day Ahead Congestion Forecast), Softuer për mbikëqyrje dhe kontroll në kohën reale, pajisjeve të TL të tipit T 5000, E-TERRA Habitat, RMC për matje komerciale që do të mundësojnë dhe lehtësojnë kryerjen e aktiviteteve të të gjitha palëve pjesëmarrëse në tregun e energjisë, për të siguruar operim më eficient të sistemit të energjisë elektrike;

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 11 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

- Vazhdimi i investimeve në rrjetin e transmisionit për të arritur standarde të larta të shërbimeve ndaj klientëve dhe ngritja e efijencës së afarizmit financiar;
- Eksploatimi maksimal i infrastrukturës për monitorim dhe kontroll të SEE, me qëllim të shfrytëzimit optimal të kapaciteteve transmetuese që më saktësisht konsiston në:
 1. Ngritjen e nivelit të realizimit të kontrollit në objektet e rrjetit transmetues nga Qendra Nacionale Dispeçerike Kryesore dhe Emergjente;
 2. Përfshirja e të gjitha objekteve elektroenergjetike në kuadër të infrastrukturës së SCADA\EMS;
 3. Krijimi i kushteve teknike për monitorim të ndërsjellë me OST-të fqinje në kohën reale konform “Inter TSO Marrëveshjeve” me TSO-të e shteteve fqinje .

Në aspektin e operimit, paralelisht me fillimin e operimit të KOSTT si bllok rregullues, do të filloi të implementohet projekti i “Kontrollit Frekuncë-Fuqi” në bashkëpunim me OST-në e Shqipërisë, i cili në mënyrë kuptimplote mund ta ndryshojë regjimin e operimit të sistemit elektrik që mund të reflektojë në dy variante:

- Operimi si dy Bloqe Rregulluese te veçanta me shkëmbim të shërbimeve ndihmëse,
- Operimi me dy zona të ndara në një Bllok rregullues me Shqipërinë, ose
- Operimi në një zonë rregulluese të përbashkët në faza të mëvonshme.

KOSTT do të vazhdojë aktivitetet që lidhen me liberalizimin e Tregut të Energjisë elektrike në Kosovë. Aktivitetet e zhvilluara ishin në përputhje me objektivat dhe kërkesat e qeverisë rreth liberalizimit të tregut të energjisë elektrike, kërkesat që dalin nga legjislacioni primar i sektorit të energjisë; kërkesat që dalin nga Traktati i Komunitetit të Energjisë dhe Direktivat e Komisionit Evropian.

Gatë vitit 2016 pritet që Tregu i energjisë elektrike në Kosovë të operojë si zonë e pavarur tregtare . Në këtë mënyrë , Operatori i Tregut do ta operojë tregun e energjisë elektrike në përputhje me legjislacionin primar dhe sekondar si një zonë tregtare në vete.

Në aspektin e zhvillimit të tregut, do vazhdohet angazhimi rreth projektit për krijimin e një tregu të përbashkët Kosovë-Shqipëri.

Duke pas parasysh karakteristikat e tregut në Kosovë dhe Shqipëri dhe objektivat e qeverive për furnizim të sigurt me energji elektrike KOSTT, ZRrE, ERE dhe OST kanë diskutuar dhe analizuar idenë e bashkimit të dy tregjeve në një treg të përbashkët (një zonë tregtare). Tregu i përbashkët do

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 12 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

të jepte sinjale të duhura për investime në kapacitete gjeneruese të reja dhe llojin tyre, për investime në rrjetin transmetues dhe të shpërndarjes, si dhe nga tregu i përbashkët do të përfitonin konsumatorët nga të dy vendet .

Tregu i përbashkët Kosovë- Shqipëri, gjithashtu do të mundësonte hapjen e tregut të energjisë elektrike dhe do të krijonte kushte për një treg konkurrues.

Themelimi i një tregu të përbashkët për të gjitha afatet kohore është në harmoni me objektivat e BE-së dhe Komunitetit të Energjisë si dhe iniciativës WB 6, e që mund të konsiderohet si hap drejt integritimit në tregun rajonal të EJM.

KOSTT-i do të vazhdojë të punojë me të gjitha kapacitetet e veta që si Operator i Tregut dhe i Sistemit, të sigurojë që të jetë plotësisht i integruar në të gjitha komponentët e tregut rajonal, të cilat aktualisht janë duke u zhvilluar. Në veçanti KOSTT-i do të:

- Përcjellë zhvillimet në rajon rreth tregut të energjisë elektrike;
- Përbushë obligimet që dalin nga Traktati i Komunitetit të Energjisë;
- Jetë pjesëmarrës aktiv në të gjitha organizatat relevante rajonale dhe evropiane që kanë të bëjnë me operimin e sistemit dhe tregut;
- Bashkëpunojë me Projekt Grupin për KOSTT (PG TSO KOSTT) të themeluar nga ENTSO-E, që të monitorojë përbushjen e standardeve të ENTSO- E nga ana e KOSTT;
- Vendosë marrëdhënie të qëndrueshme me OST-të e Evropës Kontinentale;
- Zhvillojë aftësitë e nevojshme për operimin e sistemit dhe tregut në nivel rajonal; dhe
- Kontribuojë në punën e SEE CAO (Coordinated Auction Office) dhe të angazhohet që kapacitetet interkonektive të KOSTT të alokohen nga SEE CAO, ku KOSTT është një nga themeluesit dhe aksionarët.

Në rrethinën afariste ka ndikuar edhe kalimi i aseteve 110/35/10 kV dhe transformatorëve 220/35/10(20) dhe 110 kV, si dhe i fushave përkatëse me ndërprerësit e transformatorëve 35 kV dhe 10 (20) kV nga KEK sh.a në KOSTT, sipas Vendimit të Qeverisë së Kosovës, të datës 03 Gusht 2011. Ndërmarrja e masave dhe aktiviteteve të domosdoshme do të vazhdojë në mënyrë që të sigurohet furnizim stabil dhe i sigurt me energji elektrike dhe ngritjen e performancës së tyre në nivelin e pranueshëm teknik. Fokusi i aktiviteteve investive gjatë vitit 2016 do të përfshijë:

- Prokurimin dhe kontraktimin e dy projekteve madhore të financuara nga KfW dhe BERZH (zgjerimi i kapaciteteve në rrjetin horizontal të transmisionit 400kV si dhe zgjerimi i kapaciteteve në rrjetin vertikal 110/10(20) kV së bashku me linjat furnizuese.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 13 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

KOSTT me aktivitetet e ndërmarra që nga kalimi i aseteve nga KEK në KOSTT, ka arritur që të ketë një siguri shumë më të lartë të operimit të transformatorëve energjetikë 110/x dhe mund të thuhet se performanca e arritur është mjaftë e kënaqshme. Këtë e dëshmon numri i rënieve dhe intervenimeve, të cilat nga viti në vit kanë qenë në rënie dhe tani është arritur që të minimizohet numri i tyre, përkundër vjetërsisë dhe eksploatimit të tyre. Njëkohësisht, është duke u investuar në rehabilitimin e këtyre NS-ve sipas prioriteteve të caktuara në bazë të gjendjes funksionale të tyre. Sepse qëllimi kryesor i mirëmbajtjes është që të sigurojë një shkallë të lartë të besueshmërisë dhe sigurisë në sistemin elektroenergjetik. Kështu, përmes aktiviteteve të duhura në sistem, është arritur të krijohet një stabilitet i qëndrueshëm në funksionimin normal të sistemit. Duke iu falënderuar kësaj, si dhe investimeve të shumta, **KOSTT ka kaluar nga mirëmbajtja emergjente në mirëmbajtje preventive.**

Plani i mirëmbajtjes për vitin 2016 del nga plani pesë vjeçar i mirëmbajtjes dhe rishikohet sipas nevojës për aktivitete preventive të identifikuara si rezultat i remonteve apo kontrollimeve gjatë vitit paraprak.

Prioritet i KOSTT mbetet që të avancojë sistemin e mirëmbajtjes sipas standardeve më të larta, të cilat kanë filluar të zhvillohen në sistemet e avancuara, duke u bazuar në gjendjen e pajisjeve, në mënyrë që të kursehet koha dhe kostoja e mirëmbajtjes.

2.2. Implementim i aranzhmaneve të reja operative

Me nënshkrimin e Marrëveshjes së përkohshme për kyçe KOSTT-ENTSO-E, pritet që KOSTT të fillojë operimin e pavarur të sistemit përfshirë këtu: menaxhimi komercial të kongestionëve në linjat interkonektive të Kosovës, alokimin e kapaciteteve interkonektive si dhe do të realizohen të hyrat nga tranziti i energjisë elektrike nëpër rrjetin transmetues të Kosovës.¹

Modi ri i operimit përfshin kryesisht aktivitetet që ndërlidhen me bashkëpunimin e OST-ve të interkonektuara, me qëllim të operimit të sigurt të sistemit. Bashkëpunimi i ngushtë i OST-ve bazohet në parimet e respektimit të rregullave të ENTSO-E. Për të filluar operimin si bllok rregullues, në vitin 2016, në KOSTT duhet të arrihen dy objektiva kryesore:

¹ Marrëveshja e nënshkruar më 1 tetor 2015 është dashur të fillojë implementimin nga 30 nëntori 2015, Zbatimi i kësaj marrëveshje është lidhur me çështje politike duke e kushtëzuar Kosovën me lëshimin e një licence për furnizim për një kompani të re. Megjithatë, Kosova nuk është në gjendje të lëshojë një licencë të tillë sepse kompania e re nuk është regjistruar akoma në Kosovë.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 14 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

- Ngritja e kapacitetit të stafit të Operatorit të Sistemit dhe Operatorit të Tregut për të performuar me punët e reja që ndërlidhen me operimin e KOSTT si bllok rregullues dhe implementimin e marrëveshjeve operative me ENTSO-E dhe OST-të fqinje, në veçanti me:
 - analizën e sigurisë së punës së sistemit një ditë para;
 - nominimin e programit ndërkufitar dhe programeve të palëve tregtare një ditë para në formë të automatizuar përmes softuerëve adekuatë;
 - krijimin e modelit të sistemit të Kosovës për qëllim të llogaritjeve të parametrave të sigurisë së operimit, veprimi adekuat në rrethana emergjente, përpunimi i planit të ri mbrojtës, alokimin e kapacitetit dhe llogaritja e kongestioneve.
- Investimet në zhvillimin e infrastrukturës që mundësojnë proceset e mësipërme, që janë:
 - Zgjerimi i ndërlidhjeve të rrjetit të Fibrës Optik me OST-të fqinje;
 - Qasja në “electronic highway –EH”
 - Implementimi dhe operimi i Sistemit të TI të Tregut për të bërë në mënyrë automatike procesimin dhe shkëmbimin e të dhënave me OST-të tjera sipas kërkesave të ENSTO-E;
 - Dërgimi i të dhënave në kohë reale në Qendrën Koordinative të Evropës Kontinentale-Swissgrid, të specifikuar nga PG TSO KOSTT;
 - Dërgimi i të dhënave dhe monitorimi i një pjese të sistemit transmetues për çështje të sigurisë së operimit të sistemit në KOSTT dhe të sistemeve tjera: OST, MEPSO, CGES sipas kërkesave të ENTSO-E;
 - Shkëmbimi i të dhënave me OST-të tjera për qëllim të nominimit të programit dhe barazimit përfundimtar duke përfshirë edhe themelimin e Iniciativës Rajonale për Siguri të Koordinuar, RSCI;
 - Shkëmbimi i të dhënave me Bllloqet Rregulluese fqinje dhe Qendrën Koordinative;
 - Marrëveshjet për alokimin e kapaciteteve në baza vjetore, mujore, ditore me OST-të fqinje.

ENSTO-E ka krijuar grupin prej ekspertëve për monitorimin e KOSTT-it në plotësimin e kërkesave nga manuali i operimit (PG TSO KOSTT). Kërkesat janë kryesisht teknike, që ndërlidhen me sigurinë e operimit të sistemit, shkëmbimet tregtare ndërkufitare dhe plotësimi i kriterëve nga paketi i tretë i energjisë të KE.

Objektivat e monitorimit nga ENSTO-E janë:

- Siguria e operimit të sistemit elektro-energetik nga aspekti i rrjetit;
- Siguria e Shërbimeve ndihmëse;

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 15 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

- Ndryshimet e nevojshme rregullative që kërkohet nga paketi i tretë i legjislacionit të Komisionit Evropian për Energji

2.3. Korniza rregullative, ligjore, dhe tarifave

KOSTT-i operon brenda një kornize rregullative të bazuar në ligje, licenca dhe në legjislacionin sekondar të miratuar nga Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRrE). Korniza rregullative tangon KOSTT-in në shumë drejtime dhe raportet e tij me ZRRrE-në do të jenë kyçe për suksesin e KOSTT-it.

Korniza ligjore e zhvilluar për sektorin e energjisë është në pajtim me praktikën e mira të BE-së dhe siguron funksionimin e një autoriteti të pavarur rregullatorë për energji, furnizim me licenca për funksionet kryesore të sektorit energjetik, qasje jo diskriminuese dhe transparente ndaj palëve të treta dhe krijimin e kushteve për një treg konkurrues dhe të qëndrueshëm të energjisë elektrike në Kosovë.

Nga perspektiva e planit të biznesit, aspekti më i rëndësishëm rregullativ është përcaktimi i të hyrave të lejuara dhe tarifave.

Zyra e Rregullatorit për Energji në përputhje me Rregullat për Tarifave të Sektorit të Energjisë Elektrike ndër të cilat edhe Rregullën për Vendosijen e Çmimeve për Operatorin e Sistemit të Transmisionit dhe të Tregut, i përcakton KOSTT-it të Hyrat Maksimale të Lejuara. Këto të Hyra janë të hyra tavan, pavarësisht vëllimit të energjisë së transmetuar, që vendosen për periudhë 5 vjeçare (2013-2017) aq sa është përcaktuar gjatësia e Kontrollit të Çmimit në Rregullën e Çmimeve. Në mënyrë që të kontrollohet Tavanimi i të Hyrave dhe Të Hyrat të Barazohen me Kostot, çdo vit bëhen Përshtatjet e Rregullta. Përshtatjet e rregullta bëhen para çdo viti të ardhshëm relevant. Në bazë të Rregullit për Vendosijen e Çmimeve të Operatorit të Sistemit të Transmisionit dhe të Tregut, KOSTT ka përgatitur dhe dorëzuar në ZRRrE propozimin për të hyrat maksimale të lejuara për vitin 2016. Llogaritja e ngarkesave (tarifave) bëhet në bazë të metodologjive të zhvilluara nga KOSTT dhe të aprovuara nga ZRRrE.

Si përgjigje ndaj çështjeve të cekura në paragrafin e mësipërm, KOSTT do të zhvillojë këto aktivitete:

- definojë dhe qartësojë përmbajtjen dhe ndryshimet e dëshirueshme në metodologjinë e tarifave për shfrytëzimin e sistemit të transmisionit dhe në supozime, duke shfrytëzuar edhe përvojën e fituar gjatë procesit të aplikimit shumëvjeçar të tarifave;

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 16 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

- të përgatitet për diskutime me ZRRE-në, në procesin që do të zhvillohet sipas planit për Përshtatjet e Rregullta dhe për çdo ri-hapje të mundshme të kontrollit të çmimit;
- identifikojë mundësitë për përmirësime të produktivitetit dhe efikasitetit; një kuartal para fillimit të Përshtatjeve të Rregullta;
- promovojë implementimin eficient të planit zhvillimor nga i cili do të nxirren edhe stimulse në të hyrat e veta.

KOSTT-i edhe më tutje është në pamundësi për t'iu përgjigjur implementimit të të gjitha kërkesave të kodeve teknike dhe standardeve të industrisë kështu që derogimet janë të nevojshme edhe për një periudhë kohore.

Korniza ligjore për të cilën KOSTT është përgjegjëse bazohet në pakon prej tri ligjeve; Ligjin për Energji 2010/03-L-184, Ligjin për Energjinë Elektrike 2010/03-L-201 dhe Ligjin për Rregullatorin e Energjisë 2010/03-L-185, të miratuara nga Kuvendi i Republikës së Kosovës në tetor të vitit 2010.

Kompletimi dhe implementimi i Kornizës Ligjore dhe Rregullative është një ndër detyrat kryesore të KOSTT. Kompletimi i Kornizës Rregullative nënkupton përgatitjen e të gjitha dokumenteve sipas kërkesave nga legjislacioni primar dhe sekondar i Sektorit të Energjisë Elektrike.

Angazhimi i KOSTT që të implementojë Kornizën Rregullative shpie edhe tek procesi i rishikimit të vazhdueshëm të dokumenteve. Rishikimi i dokumenteve bëhet varësisht nëse do të ketë ndryshime në legjislacionin primar, apo sipas konkluzioneve të nxjerra nga procesi i monitorimit intern të implementimit të kornizës rregullative. Në rastin kur ndryshimet e nevojshme identifikohen për Kodet Teknike, atëherë këto ndryshime do të bëhen sipas procedurave të përcaktuara nga ZRRE në dokumentin Procedura për Menaxhimin e Kodeve Teknike/Operacionale (KQKO).

2.4. Aspektet sociale, të sigurisë dhe mjedisore

Barazia gjinore është një çështje me të cilën KOSTT-i përballet së bashku me homologët e vet në shumicën e vendeve evropiane, dhe në këtë aspekt, Bordi i Drejtorëve të KOSTT i ka aprovuar politikat përkatëse për mos diskriminim gjinor. Në këtë aspekt, KOSTT kujdes të posaçëm i ka kushtuar barazisë gjinore në të gjitha fushat e biznesit si në rekrutimin, promovimin, trajnimin apo fushat tjera ku barazia gjinore vjen në shprehje.

KOSTT-i përveç promovimit të barazisë gjinore, gjithashtu e promovon edhe barazinë dhe jo diskriminimin e aspekteve tjera si: barazia, religjioni, baza etnike, dhe mbi këtë bazë, ka aprovuar politikat mbi përfshirjen e minoriteteve në KOSTT.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 17 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Njëra nga objektivat strategjike e definuar në Planin e Biznesit të KOSTT, është përkujdesja për shëndetin e punëtorëve të saj. Për ta plotësuar përgjegjshmërinë nga aspekti social, si një nga objektivat e saj të vendosura, KOSTT do të sigurojë se do të kujdeset për shëndetin e punëtorëve dhe do t'i ndërmerret të gjitha masat e nevojshme dhe do të përgatiten projekte konkrete për mbrojtjen e shëndetit për punëtorët e saj. Për këtë qëllim, KOSTT ka realizuar projektin e sigurimit shëndetësor suplementar, gjegjësisht sigurimin shëndetësor ndaras nga sigurimi shëndetësor shtetëror për të gjithë punëtorët me mjete buxhetore të kompanisë, i cili do të vazhdojë edhe në vitin 2016. Në vitin 2016 gjithashtu pritet të fillojë implementimi i Ligjit për sigurimin shëndetësor i cili do të ketë implikime buxhetore në kompani.

Sigurimi shëndetësor do të ndikojë në motivimin e punëtorëve për punë dhe me këtë, KOSTT do ta përmbush objektivin strategjike, për të qenë punëdhënës atraktiv. Mbrojtja dhe kujdesi për shëndetin e punëtorëve gjithashtu do të ndikojë edhe në ngritjen e kualitetit të punës dhe performancës së kompanisë në përgjithësi.

Fokusi i KOSTT-it mbi sigurinë dhe shëndetin në punë bazohet në:

- Politikën mbi sigurinë në punë duke shprehur angazhimin në promovimin e parandalimit të aksidenteve për të gjithë punonjësit, duke përfshirë edhe ata të kontraktorëve, konform dokumentacionit intern në fushën e sigurisë dhe shëndetit në punë: “Dokumentimi për Vlerësimin e Rrezikut dhe Rregullat dhe masat e sigurisë gjatë punëve në objektet elektroenergjetike”. Në këtë drejtim, ka filluar implementimi i dokumentacionit për siguri në punë pas procesit të informimit dhe prezantimit të tij;
- Monitorimi dhe implementimi i kontrolleve sistematike mjekësore për të gjithë punëtorët konform kërkesave të Ligjit për sigurinë dhe shëndetin në punë;
- Vlerësimin e vazhdueshëm të rrezikut në vendin e punës për punëtorët dhe pajisjet dhe përcaktimin e masave preventive paraprake për eliminimin apo parandalimin e tij;
- Zhvillimin e trajnimeve të vazhdueshme dhe bashkëpunimin me sektorët përkatës për përmirësim të vazhdueshëm të sigurisë;
- Mbështetjen dhe informimin e vazhdueshëm për interpretimin e dispozitave ligjore;
- Inspektimin dhe monitorimin e vazhdueshëm të punëve të brendshme dhe të kontraktura si dhe aktivitet intensiv të monitorimit mbi aplikimin e duhur dhe të plotë të procedurave si forma të verifikimit të brendshëm;
- Përmbushjen e kërkesave që dalin nga standardi OHSAS 18001:2004 dhe përafrimi i vazhdueshëm me kriteret që dalin prej tij për një menaxhim me cilësor të sigurisë në punë krahas sistemit për menaxhimin e cilësisë dhe mjedisit;

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 18 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

- Vlerësimin e performancës së sigurisë si pjesë e integruar në sistemin e monitorimit të aktiviteteve;
- Vlerësimin e besueshmërisë së materialeve dhe pajisjeve mbrojtëse;
- Informacione intensive dhe të vazhdueshme përfshirë edhe aktivitete trajnuese për gjithë personelin për nocionet kryesore të sigurisë dhe risive nga kjo fushë, duke shfrytëzuar organizimin e takimeve, prezantimeve, programeve trajnuese, e sipas dokumentit: “Informimi, edukimi dhe trajnimi praktik për sigurinë dhe shëndetin në punë”;
- Kërkesën ndaj kontraktorëve gjatë kontratave për deklaratimet për përmbushjen e trajnimeve dhe informimit për gjithë personelin e pranishëm në vendin e punës, përdorimin e pajisjeve personale mbrojtëse dhe mbi rreziqet. Për pozitat specifike (projekt menaxher, inxhinier terreni etj) certifikata trajnimi, derisa për furnizimet, procedurë e miratuar për sigurinë dhe shëndetin në punë. Në këtë drejtim, ka filluar implementimi i dokumentacionit për siguri në punë për kontraktuesit;
- Mirëmbajtja dhe monitorimi i përgjithshëm i sistemit për mbrojtje nga zjarri dhe raste emergjente;
- Avancimin e vazhdueshëm të sistemit për mbrojtje nga zjarri dhe raste emergjente;
- Angazhimin në procesin e zhvillimit të projekteve të reja dhe rehabilitimin e objekteve ekzistuese, nga përgatitja e termave të referencës, deri te pranimi teknik.

KOSTT vlerëson si një prioritet të lartë mbrojtjen e mjedisit në Kosovë dhe më gjerë. Aplikimi i sistemit të udhëheqjes me mjedisin dhe certifikimi sipas normës ISO 14001:2004, janë parakushte për përparim të vazhdueshëm të raporteve ndaj mjedisit.

Gjatë viti 2016 planifikohet certifikimi i integruar, duke përfshirë edhe standardet për menaxhimin e mjedisit, shëndetit dhe sigurisë në punë.

Me aktivitetet për aplikimin e sistemit të udhëheqjes me mjedisin, KOSTT ka filluar që në vitin 2009. Norma Ndërkombëtare ISO 14001:2001 sot është standardi më i përparuar për udhëheqjen me mjedisin, i cili është i zbatueshëm në secilën ndërmarrje e cila dëshiron ta aplikojë, mirëmbajë dhe pandërprerë ta përmirësojë sistemin e vet të udhëheqjes me mjedisin. Zbatimi i një qasjeje të tillë nga ana e ndërmarrjes, është proces vullnetar. Kujdesi i veçantë, mjedisit i kushtohet edhe gjatë implementimit të projekteve. Në procesin e planifikimit të projekteve varësisht sipas kërkesave ligjore, bëhen studimet e ndikimeve në mjedis të objekteve energjetike. Mirëpo veprimtaria e KOSTT-it nuk konsiderohet ndër veprimtaritë që janë potencial për ndotjen e mjedisit.

Dispozita e rëndësishme e normës Ndërkombëtare ISO 14001 përfshinë obligimin e ndërmarrjes në politikën personale të udhëheqjes me mjedisin, me të cilën ndërmarrja përcakton strategjinë dhe

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 19 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

qëllimet e veta në raport ndaj mjedisit, duke realizuar synimet e veta në mënyrë që ato të jetësohen në praktikë. Me sistemin e udhëheqjes me mjedisin dhe sigurinë parashtrihen kritere të barabarta, brenda të cilave ka mundësi të planifikohen, zbatohen, verifikohen dhe të rishqyrtohen të gjitha ndikimet e mundshme në mjedis dhe masat e mbrojtjes së mjedisit në të gjitha segmentet e afarizmit në një ndërmarrje.

Parimet themelore të lidhura me udhëheqjen e mjedisit përfshijnë rinjohjen e aspekteve dhe ndikimeve në mjedis në bazë të cilave parashtrihen synimet dhe programet, përcillen rezultatet e matshme të zbatimit të tyre, andaj në mënyrë periodike ndërmerren aktivitete për përmirësim permanent.

Përmes procesit të certifikimit të sistemit të udhëheqjes me mjedisin dhe sigurinë, priten efekte pozitive, siç janë: përmirësimet e gjendjes në perimetrin mjedisor dhe të sigurisë vetanake, investimet më racionale në projektet e mbrojtjes së mjedisit dhe sigurisë, si dhe shumë efekte tjera të ngjashme. Nga ana tjetër, synohet një avancim në raport me institucionet kompetente, duke bërë ngritjen e përgjegjësisë dhe vetëdijes mbi mbrojtjen e mjedisit dhe të sigurisë në tërësi, si dhe duke përmirësuar pasqyrën afariste ndaj publikut të gjerë, gjë që i kontribuon përmbushjes së synimeve themelore afariste të KOSTT-it.

Me këtë qasje KOSTT-i si ndërmarrje publike bëhet anëtar i përhershëm, i vetëdijshëm dhe i përgjegjshëm i mjedisit në të cilin vepron si dhe përmes sistemit që aplikon, me qëllim që ta përparojë cilësinë e jetës në mjedisin e drejtpërdrejtë, si dhe atë në nivelin global.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 20 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

3.0 SFIDAT

Për të bërë vlerësimin e mundësive dhe kërcënimeve me të cilat do të ballafaqohet KOSTT-i, është kryer një analizë SWOT (Strengths, Weakness, Oportunities, Threats). Rezultatet e kësaj analize janë përmbledhur në vijim.

Duhet pasur parasysh se mundësitë dhe kërcënimet duhet të konsiderohen nga disa perspektiva, përfshirë nivelin deri në të cilin ato i lejojnë KOSTT-it që të ofrojë shërbime me çmime më të ulta dhe më cilësore për përdoruesit e sistemit të transmisionit të KOSTT. Aspektet financiare janë të rëndësishme në këtë drejtim, sepse përmirësimi i situatës financiare të KOSTT-it, do të krijojë mundësi për zhvillimin e sistemit të transmisionit dhe ofrimin e shërbimeve më të mira.

3.1. Përparësitë

KOSTT konsideron si përparësi: Është ofrues i vetëm i shërbimeve të transmisionit, sistemit dhe tregut, posedon kapacitete njerëzore dhe infrastrukturë teknike të organizuara në një strukturë fleksibile për përcjelljen dhe zbatimin e strategjisë së zhvillimit të sektorit të energjisë; kapacitetet njerëzore dhe teknike të nivelit të kënaqshëm për të dhënë shërbime të tilla; kapacitete të kënaqshme për zbatimin e kornizës ligjore dhe rregullative; aplikimi i metodave më të mira për motivimin e punëtorëve; kredibilitetin e arritur në raport me palët e interesit dhe institucionet financiare ndërkombëtare; gatishmërinë dhe aftësinë profesionale për sfida të reja; është një strategjike e sistemit të transmisionit rajonal.

3.2. Dobësitë

Në anën tjetër, KOSTT ka edhe dobësi: gjendja jo e mirë e asetëve 110/x kV të transferuara nga KEK pas eksploatimit të tyre, përkatësisht vjetërsia dhe mirëmbajtja joadekuate; tej ngarkesa si pasojë e kapaciteteve jo të mjaftueshme transformuese gjatë periudhës së pasluftës deri më tani dhe koha e nevojshme për rehabilitimin e tyre për të plotësuar kriteret e përcaktuara me kodet teknike; mungesa e një tregu të mirëfilltë të energjisë elektrike në vend dhe në rajon; numri i vogël i palëve në treg; integrimi jo adekuat në mekanizmat dhe asociacionet rajonale; mungesa e kapaciteteve të nevojshme prodhuese që përdoren si rezervë e rregullimit; pamundësia e ofrimit të shërbimeve ndihmëse (rregullimi sekondar dhe terciar) për operim dhe balancim të sistemit elektroenergjetik në tregun kosovar.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 21 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

3.3. Mundësitë

Mundësitë për KOSTT-in paraqiten nga kyçja e burimeve të reja gjeneruese; rritja e kapaciteteve interkonektive me sistemet fqinje (mundësi për optimizimin dhe shfrytëzimin e burimeve më të lira të energjisë); tregu i përbashkët Kosovë – Shqipëri; zhvillimi i tregut rajonal dhe rritja e mëtejme e vëllimit të tregut të energjisë; ristrukturimi i mëtejme i industrisë energjetike në Kosovë; Ofrimi i shërbimeve konsulente për sektorin e energjisë elektrike, përfshirë edhe nivelin ndërkombëtar; komercializimi i shërbimeve telekomunikuese nga kapacitetet rezervë; zhvillimi i kapaciteteve interkonektive duke i shfrytëzuar të hyrat e kongestionit; mbulimi i kostove të mirëmbajtjes dhe humbjeve për shkak të tranzitit.

3.4. Kërcënimet

Nga ana tjetër, KOSTT-i ballafaqohet me një numër të kërcënimeve, siç janë: Pamundësia e fillimit të operimit të KOSTT-it si zonë/bllok rregullues i njohur nga ENTSO-E, që për shkak të kësaj, nuk menaxhohet te kongestionet e linjave interkonektive, përkatësisht nga alokimi i kapaciteteve; KOSTT nuk përfiton nga fondi i ITC-së për tranzit dhe humbje; vazhdon bllokimi i KOSTT-it në integrim, respektivisht në zhvillim; vështirësitë e operimit si zonë rregulluese; vështirësitë e mundshme financiare nga mos inkasimi i të hyrave; tregu financiar për sigurimin e mjeteve për investime kapitale; risku rregullator në miratimin e tarifave që nuk reflektojnë koston reale; kriza globale; eficienta prej 4% e kërkuar nga ZRRrE, që për KOSTT është e pamundur të arrihet. Gjendja e aseteve të transferuara nga KEK-u gjithashtu paraqesin kërcënim në zvogëlimin e performancës së furnizimit.

Po ashtu, duhet potencuar se kërcënim paraqet edhe pamundësia e mirëmbajtjes dhe zhvillimit të një pjese të rrjetit transmetues të Kosovës, për shkak të mos implementimit të planit aksional të nënshkruar nga Qeveria e Kosovës dhe Serbisë. Pamundësia e qasjes për mirëmbajtje në NS Vallaq, si NS që paraqet një nyje shumë të rëndësishme elektroenergjetike, mund të shkaktojë rënie të padëshiruara dhe në këtë mënyrë zvogëlohet siguria e furnizimit me energji elektrike në disa nga NS-të e kësaj unaze; kufizimi në operimin racional të NS-ve për shkak të mos zhvillimit të infrastrukturës së operimit nga KEDS.

Faktorët e lartshënuar tregojnë se ekziston një bazë për një të ardhme të suksesshme për KOSTT-in, duke pasur parasysh se me përkrahjen e palëve të interesit, KOSTT menaxhon përballjen me sfidat dhe tejkalimin e pengesave.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 22 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

4.0. PROGRESI DHE ZHVILLIMI

Që nga themelimi, KOSTT-i ka shënuar një progres substancial si organizatë e qëndrueshme dhe efektive. Është zhvilluar struktura organizative, ka marr licencat për Operator të Sistemit të Transmisionit dhe për Operator të Tregut; është zhvilluar infrastruktura e operimit të sistemit dhe tregut, janë zhvilluar dhe shumë nga kodet e domosdoshme teknike dhe rregullat e tregut dhe do të vazhdojnë të zhvillohen edhe në të ardhmen. Megjithatë, tani është me rëndësi për KOSTT-in që të përgatitet për sfidat e reja me të cilat do të përballet.

4.1. Zhvillimet e tregut, në Kosovë dhe në rajon

Një ndër objektivat e rëndësishme të KOSTT është integrimi rajonal. Përkundër angazhimeve të vazhdueshme të Operatorit të Tregut në këtë drejtim, KOSTT vazhdon edhe më tutje të ballafaqohet me shumë pengesa drejt integritit të KOSTT-it në mekanizmat rajonale.

KOSTT është:

1. Vëzhgues në RG SEE²
 - a. Vëzhgues në SG CMMI³
2. Themelues i SEE CAO⁴

Hapja e Zyrës rajonale për alokim të koordinuar të kapaciteteve transmetuese interkonektive - CAO do të lehtësojë dhe optimizojë procedurën e alokimit të kapaciteteve dhe vet procesin e shfrytëzimit të interkoneksionit. Vlen të theksohet se themelimi i kësaj Zyre është një hap drejt krijimit të tregut të përbashkët rajonal dhe integritit në tregun unik Evropian, dhe në anën tjetër, afron Kosovën në përmbushjen e obligimeve të marra në kuadër të Traktatit për Themelimin e Komunitetit të Energjisë dhe procesit të integritit në BE.

Synim i KOSTT pas fillimit të operimit si Zonë Rregulluese/Blok Rregullues është: .

1. Nënshkrimi i Marrëveshjes për ITC për periudhën kohore deri më 31.12.2015 (Marrëveshje për kompensimin për transitin e energjisë elektrike nëpër rrjetin transmetues të Kosovës) dhe
2. Pjesëmarrja në të gjitha grupet punuese të TSO-ve të Evropës Kontinentale.

² RG SEE- është grup regional në ombrellën e MC –Market Committee – Komiteti i tregut i ENTSO-E dhe i cili do të merret me çështjet e tregut në EJM

³ SG CMMI - Nëngrupi për menaxhimin e kongestionëve dhe integritimin e tregut

⁴ SEE-CAO- zyra për alokim të koordinuar të kapaciteteve interkonektive në EJM me seli në Podgoricë

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 23 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

4.2. Projektet e reja (Bizneset tjera jo të rregulluara)

Duke konsideruar perspektivën për angazhim në projekte të reja (biznese tjera jo të rregulluara), KOSTT-i duhet të ketë parasysh restriksionet ligjore mbi angazhimin e KOSTT-it në aktivitetet tjera brenda sektorit të energjisë në Kosovë dhe mungesën e fondeve të gatshme për investime.

Mundësia më evidente për KOSTT-in do të ishte implementimi i komercializimit të shërbimeve nga lëmi i telekomunikacionit përkatësisht, paraqitja në treg e kapaciteteve tepricë të fijeve optike. Këto kapacitete telekomunikuese janë ndërtuar me qëllim të zhvillimit të sistemit të kontrollit dhe monitorimit të operimit të sistemit të transmisionit(SCADA/EMS).

4.3. Programi Investiv

4.3.1 Programi Zhvillimor i Transmisionit (PZHT)

Plani 10 vjeçar Zhvillimor i Transmisionit dhe Plani i azhurnuar (2014-2023), paraqet një dokument i cili ka për qëllim të identifikojë projektet për të zhvilluar rrjetin transmetues dhe infrastrukturën e operimit të sistemit me qëllim të operimit efektiv të sistemit, ngritjen e kualitetit të shërbimeve të KOSTT -it si operator i tregut, operator i sistemit dhe pronar i aseteve të transmisionit .Kjo është një sfidë e vazhdueshme që kërkon analizë, studime, në mënyrë që të përcaktohen prioritetet investive.

Bazuar në Planin Zhvillimor të Transmisionit (PZHT), KOSTT planifikon investimet për projektet kapitale sipas prioriteteve, respektivisht ndarjes në grupe të projekteve :

1. Projektet, që i ndihmojnë KOSTT-it në përforcimin rrjetit transmetues;
2. Projektet, që përfshijnë riparimin e sistemit ekzistues të transmisionit;
3. Projektet, që përfshijnë monitorimin, kontrollin, matjet si dhe shërbimet ndihmëse me qëllim që KOSTT të kryej rolin si operator i sistemit transmetues dhe i tregut;
4. Projektet, me të cilat realizohet përkrahja e konsumit distributiv–nënstacionet e reja 110/x/kV.

4.3.2. Projektet dhe Investimet në Sistemin e Transmisionit në Kosovë

Objektivë e veçantë është investimi në Sistemin Transmetues, me qëllim të zhvillimit të rrjetit elektrik rajonal dhe Evropian, duke zvogëluar humbjet teknike në nivelin e lejuar sipas standardeve teknike ndërkombëtare.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 24 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Investimet në këto projekte drejtpërsëdrejti ndikojnë në:

- rritjen e kapaciteteve transmetuese nacionale dhe ndërkufitare duke eliminuar fytyrat e ngushta;
- menaxhimin më efikas të sistemit elektroenergetik, duke zbatuar teknologji të avancuara të monitorimit dhe kontrollit;
- rritjen e sigurisë dhe besueshmërisë së sistemit transmetues;
- rritjen e saktësisë së matjeve komerciale, zvogëlimin e humbjeve teknike në rrjet;
- përmirësimin e profilit të tensionit që reflekton në kualitet të lartë të furnizimit dhe mundësisë së përkrahjes së zhvillimit të gjithmbarshëm ekonomik dhe industrial të vendit;
- plotësimin e kriterit N-1 që kërkohet sipas kodit të rrjetit dhe ENTSO-E.

4.4. Përshkrimi i disa projekteve më të rëndësishme

4.4.1. Linja 400kV Kosovë – Shqipëri (financuar nga KfW dhe KOSTT)

Ndërtimi i linjës së tensionit të lartë 400kV Kosovë-Shqipëri i cili ka filluar me implementim në vitin 2014, do të ndikojë në optimizimin e dy sistemeve, në ngritjen e kapaciteteve transmetuese ndërkufitare, si dhe në ngritjen e sigurisë dhe besueshmërisë së sistemeve elektroenergetike të Kosovës dhe Shqipërisë. Njëkohësisht, kjo linjë do të ndikojë në zhvillimin e tregut të dy vendeve, si dhe tregut rajonal të energjisë elektrike.

Ndërtimi i linjës interkonektive 400 kV Kosovë-Shqipëri, ndër të tjera, do të mundësojë shkëmbim më të madh të energjisë në mes të dy vendeve, sidomos pas ngritjes së kapaciteteve gjeneruese të planifikuara në Kosovë të bazuara në linjit, si dhe të hidro kapaciteteve gjeneruese të Shqipërisë. Projekti është i ndarë në dy pjesë: LOT 1 – Linja 400kV dhe LOT 2: Rregullimi Frekuencë fuqi dhe fusha e linjës në NS Kosova B. Gjatë vitit 2015 projekti është implementuar sipas planit dinamik të punëve dhe sipas kontratës afati i kompletimit ka qenë në fund të Shkurtit 2016 , por projekti ka përfunduar në Dhjetor të vitit 2015. Financiarisht projekti nuk është përmbyllur.

Sa i përket LOT2: Rregullimi Frekuencë – Fuqi (LFC) dhe fusha e linjës në NS Kosova B, gjatë vitit 2015 është implementuar sipas planit dinamik të punëve , projekti ka përfunduar në Dhjetor të vitit 2015.

4.4.2 Projektet si bashkëfinancim – IPA /KfW / KOSTT

Republika e Kosovës ka pranuar një hua të kombinuar financimi përmes një kontributi financiar të Qeverisë Gjermane brenda fushëveprimit të Bashkëpunimit Financiar Gjerman me Kosovën të

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 25 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

siguruar përmes KfW dhe huadhëniet e KfW. Për më shumë, fondet e BE-së (Programi IPA 2011 dhe 2012) si mandat për KfW, gjithashtu janë përdorur për financim të "Përmirësimit të Rrjetit të Transmisionit, Programi IV dhe V i Sektorit. Tender dosja për paket projektin e "Përmirësimit të Rrjetit të Transmisionit, Programi IV dhe V i Sektorit", është e përgatitur nga shërbimet konsulentë, të dhëna grant nga IPA / KfW, kontrata me të cilët është nënshkruar në Prill të vitit 2014 dhe pritet të përfundojnë në Korrik 2017

Projektet si bashkë financim janë të ndara sipas kontratës së nënshkruar në katër LOT (LOT1, LOT 2, LOT 3 dhe LOT 4).

4.4.2.1 Paket projekti LOT 1 përfshinë rehabilitimet e nënstacioneve dhe punët tjera në nënstacionet e poshtëshënuara :

- ***Rindërtimi i Stabilimenteve 110 kV (GIS), në NS 110/35 kV - Peja 1;***

Rehabilitimi i tërësishëm i pajisjeve 110 kV në nënstacionin ekzistues 110/35 kV Peja 1 dhe kalimi në sistemin e zbarrave të dyfishta në sistemin kompakt GIS, duke përfshirë edhe fushat transformatorike 35 kV.

Përfitimet e pritshme nga projekti janë:

- Ngritja e kapacitetit të rrjetit të transmisionit dhe plotësimi i kriterit N-1 në domen kohorë afatgjatë për pjesën e rrjetit në Rrafshin e Dukagjinit;
- Reduktimi i humbjeve të fuqisë aktive dhe reaktive në rrjetin e transmisionit;
- Reduktimi i energjisë së padërguar te konsumatori;
- Ngritja e sigurisë dhe besueshmërisë së operimit të NS Peja 1 (nënstacion i ndërtuar në vitin 1961) dhe
- Përkrahje për integrimin e hidrocentraleve të vogla në sistemin elektroenergetik.

- ***Ndërrimi i ndarësve dhe ndërpresave 220kV dhe 110kV në nënstacionin 220/110kV Prishtina 4;***

NS Prishtina 4, 220/110 kV, 3x150MVA, paraqet një transformuese shumë të rëndësishme në sistemin transmetues të Kosovës. Për shkak të afërsisë nga burimet gjeneratorike ekzistuese dhe ato të planifikuara, niveli i lartë i rrymave të prishjes në këtë nënstacion mund të rrezikojë stabilitetin dinamik të sistemit. Të dhënat historike të incidenteve të regjistruara si pasojë e dështimeve në ndërprerës tregojnë rëndësinë e ndërrimit të tyre. Projekti parasheh ndërrimin e gjithë ndërprerësve

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 26 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

110 kV dhe 220 kV përveç ndërprerësit 110 kV dhe 220 kV të fushës së re transformatorike të AT3, i cili është instaluar në vitin 2010.

- **Instalimi i njehsorëve për matjen e energjisë elektrike në linjat interkonektive;**

Aktualisht ekzistojnë pikat matëse në të gjitha linjat interkonektive, mirëpo nuk janë plotësisht në pajtueshmëri me Kodin e Matjes si dhe me kërkesat teknike që kërkohen nga ENTSO-E. Problemi qëndron në dy aspekte:

- Transformatorët matës të tensionit dhe të rrymës kanë vetëm një bërthamë për matje, ndërsa nga Kodi i Matjes kërkohen dy bërthama të ashtuquajtura komerciale me karakteristika identike;
- Njehsorët duhet të jenë shumë tariforë;
- Projekti parasheh ndërrimin e pikave të matjes në linjat interkonektive:
- Linja 400 kV: NS Kosova B – NS Nish ,
- Linjat 220 kV: NS Podujeva – NS Krushevc, NS Prizreni 2 – NS Fierza
- Linjat 110 kV: NS Vallaqi – NS N.Pazari, NS Berivojca – NS Bujanovci;
- Gjithashtu në projekt do të përfshihen edhe tri pikat matëse në NS Kosova B në kufijtë me
- TC Kosova B:
- Linja 220 kV, NS Kosova B – TC Kosova B
- Dy fushat e njësive gjeneruese B1 dhe B2 në NS Kosova B.

Me këtë projekt do të bëhet kompletimi i pikave matëse në të gjithë kufirin e sistemit të transmisionit me të tjerët.

4.4.2.2 Paket projekti LOT 2 - Transformatorët e fuqisë :

- **Instalimi i ATR2 të dytë, 300 MVA në NS Peja 3 dhe NS Ferizaj 2;**

Ngritja e vazhdueshme e ngarkesës në rajonin e Rrafshit të Dukagjinit ndikon drejtpërsëdrejti në rritjen e ngarkesës në auto-transformatorin e vetëm 300 MVA në NS Peja 3. Analizat kompjuterike tregojnë që në pikun dimëror 2013-2014 diku rreth 5% (438 orë) të kohës vjetore, nënstationi Peja 3 punon me risk operues sa i përket kriterit të sigurisë N-1. Rënia e paplanifikuar e tij gjatë kohës së ngarkesave maksimale, shkakton mbingarkim kritik në linjat 110 kV që e furnizojnë ngarkesën e Dukagjinit. Përçindja e orëve në risk do të vazhdojë të rritet në 6% për pikun dimëror 2015. Duke u bazuar në kriteret e planifikimit, tanimë paraqitet nevoja për transformatorin e dytë në NS Peja 3, mirëpo risku nuk është i madh pasi që transformatori ekzistues është në fillim të jetës së tij, me

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 27 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

probabilitet të ulët të shfaqjes së prishjeve pikërisht në 5% e orëve kritike. Andaj deri në implementim të projektit në çerekun e katërt të vitit 2016, nënstationi do të punojë me risk minimal. Projekti përmban: instalimin e AT2-300 MVA, 400/110 kV dhe dy fushat përkatëse të transformatorëve 400 kV, 110 kV.

Po ashtu ngritja e vazhdueshme e ngarkesës në rajonin e Kosovës Jug-Lindore (Ferizaj, Viti, Sharr, Gjilan, Therandë) ndikon drejtpërsëdrejti në rritjen e ngarkesës në auto-transformatorin e vetëm 300 MVA në NS Ferizaj 2. Auto-transformatori i dytë do të ndikojë në rritjen e rrjedhave të fuqisë nga niveli 400 kV në atë 110 kV në NS Ferizaj 2, duke shkarkuar ndjeshëm ngarkesën në auto-transformatorët e NS Kosova A dhe NS Prishtina 4. Me instalimin e auto-transformatorit të dytë në çerekun e katërt të vitit 2016, në nënstationin interkonektiv Ferizaj 2 do të plotësohet kriteri N-1 në terma afatgjatë kohorë dhe do të ngritet kapaciteti i përgjithshëm transformues i rrjetit për 300 MVA.

Projekti përmban: instalimin e AT2-300 MVA 400/110 kV dhe dy fushat përkatëse të transformatorëve 400 kV, 110 kV.

Sforcimi i këtyre nyjave gjithashtu paraqet fazën e parë të inicimit të implementimit të topologjisë së re të rrjetit 110kV, me të ashtuquajturën “rezervat kyçese” sipas Master Planit të Zhvillimit të Rrjetit të Transmisionit të komisionuar në vitin 2010

4.4.4.3 Paket projekti LOT 3 – Linjat transmetuese :

- ***Ndërtimi i Linjës së dyfishtë 110 kV, NS Peja 3 - NS Peja 1 dhe rehabilitimi i linjës 110kV NS Peja 2 – NS Deçan***

Pas përfundimit të projektit të alokimit të linjës LP 1806 nga NS Gjakova 2 në NS Gjakovë 1, në pjesën e rrjetit të zonës së Dukagjinit do të plotësohet tërësisht kriteri N-1. Në bazë të parashikimit afatgjatë të ngarkesës, si dhe në bazë të simulimeve kompjuterike, kriteri i sigurisë N-1 nuk do të mund të plotësohet pas vitit 2015. Si rënie/shkyçje kritike gjatë pikut do të konsiderohet linja 110 kV NS Peja 3-NS Peja 1, me ç’rast në linjën NS Gjakova 1- NS Deçan dhe NS Peja 3 - NS Klinë do të shfaqet mbingarkimi, respektivisht veprimi i mbrojtjes së mbingarkesës. Për këtë arsye, dhe duke konsideruar rritjen e vazhdueshme të ngarkesës, është i nevojshëm ndërtimi i linjës së dytë (dyfishtë) furnizuese 110 kV, 240 mm² me gjatësi 28 km nga NS Peja 3 në NS Peja 1.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 28 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Analizat e detajuara teknike dhe ekonomike janë kryer me qëllim të koordinimit të projektit me projektin e përforcimit të kapacitetit të linjës 110 kV, NS Peja 2- NS Deçan. Projekti parasheh demontimin e linjës ekzistuese dhe ndërtimin e linjës së re dyfishe AlÇe 240 mm² nga NS Peja 3 deri ne NS Peja 1. Përçuesi i demontuar do të instalohet në linjën ekzistuese 110kV NS Peja 2- NS Deçan me gjatësi 14.6, i cili do të shërbejë për përforcim të kapacitetit të linjës. Me këtë rast do te evitohet ndërrimi i shtyllave të reja në këtë linjë, pasi që peshat e përçuesit HW është ekuivalente me peshën e përçuesit konvencional 150 mm², ndërsa kapaciteti i përçuesit është 140 MVA (723 A), dukshëm më i madh se kapaciteti i përçuesit konvencional AlÇe 240 mm².

Ndërsa si qëllim kryesor në realizimin e këtij projekti është: plotësimi i kriterit N-1, plotësimi i kushteve të parapara me rregullat e ENTSO-E, rritja e sigurisë dhe besueshmërisë së operimit të këtij nënstacioni, mundësia më e lehtë e mirëmbajtjes së linjave dhe nënstacionit, furnizimi i pa ndërprerë, si dhe furnizimi më i mirë me energji në Rajonin e Dukagjinit.

Me këtë rast, do të arrihet:

- Rritje e kapacitetit transmetues prej 83MVA në 114 MVA;
- Zvogëlimi i nivelit të humbjeve të fuqisë në linja;
- Zvogëlimi i rënieve të sistemit;
- Rritja e sigurisë së sistemit të transmisionit;
- Furnizimi më i mirë me energji elektrike në këtë rajon.

• ***Instalimi i OPGW në Linjat Interkonektive 400kV, 220kV dhe 110 kV;***

Në vitin 2014 janë nënshkruar marrëveshjet ndër- OST me të gjitha vendet fqinje, ku njëra ndër marrëveshjet është ndërtimi i infrastrukturës telekomunikuese në mes të sistemeve fqinje, duke u bazuar në kërkesat teknike që dalin nga Doracaku i ENTSO-E. Në këtë aspekt, KOSTT tani më ka instaluar rrugët telekomunikuese (OPGW) deri në kufi me CGES (Mali i Zi) në linjën NS Peja 3- NS Ribarevina, si dhe deri në kufi me MEPSO (Maqedoni) në linjën NS Ferizaj 2- NS Shkupi 5.

Gjithashtu, në njërin nga linjat interkonektive me sistemin fqinje EMS (Serbi), pikërisht në linjën 220 kV NS Podujeva – NS Krushevc, është instaluar OPGW. Me Sistemin Shqiptar të Transmisionit (OST), rruga telekomunikuese do të realizohet në kuadër të projektit të LFC, ku parashihet vendosja e OPGW në linjën 220 kV NS Prizreni 2- NS Fierza. Një rrugë shtesë do të realizohet edhe në linjën 400 kV NS Kosova B- NS Tirana 2. Gjatë vitit 2016 parashihet vendosja e OPGW në linjat interkonektive me sistemin fqinjë EMS(Serbi):

- LP 400 kV, NS Kosova B – NS Nish 2, me gjatësi e 41 km dhe

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 29 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

- LP 110 kV NS Berivojcë - NS Bujanovc, me gjatësi e 10.8 km

4.4.2.4 Paket projekti LOT 4 – Rehabilitimi i nënstacioneve 110kV :

- ***Rehabilitimi i stabilimenteve në NS Viti dhe NS Lipjan***
- ***Rehabilitimi i sistemeve AC/DC në NS 110kV;***
- ***Rehabilitimi i sistemit SCMS / SCADA në NS KOS B , NS Besianë , NS Prishtina 5***

Në përcaktimin e listës së nënstacioneve të cilat duhet të ri-vitalizohen janë marrë për bazë faktorët në vijim:

- Efektet e prishjeve të nënstacionit në sistemin e transmisionit;
- Vjetërsia e nënstacionit;
- Frekuenca e prishjeve në pajisjet e tensionit të lartë;
- Niveli i rrymave të prishjes në nënstacion.

Probabiliteti i prishjeve në pajisjet e tensionit të lartë fillon të rritet me vjetërsimin e pajisjeve, sidomos te pajisjet të cilat në masë të madhe shfrytëzohen. Po ashtu, nënstacionet të cilat karakterizohen me rryma të mëdha të prishjeve janë mjaftë të sforcuara duke ndikuar dukshëm në përshpejtimin e humbjes së besueshmërisë së tyre. Bazuar në të dhënat e arkivuara në KOSTT, në relacion me faktorët e lartpërmendur, është krijuar lista e nënstacioneve tek të cilat duhet të bëhet ri-vitalizimi i tyre në pesëvjeçarin e parë të planit zhvillimor.

4.4.3 Grupi i projekteve që janë financim nga buxheti i KOSTT

4.4.3.1 ***Rehabilitimi i stabilimenteve te TL në NS 110/10 kV - Gjakova 2 dhe Rehabilitimi i stabilimenteve të TL në NS 110/10 kV - Prizreni 3***

Këto projekte kategorizohen në projektet të cilat rrisin sigurinë dhe besueshmërinë e furnizimit në nyjat e shpërndarjes. Dy nënstacionet e para NS Prizreni 3, 110/10kV dhe NS Gjakova 2, 110/10kV janë futur në prioritetin e parë, bazuar në faktorët e lartpërmendur. Frekuenca e prishjeve si pasojë e vjetërsisë së pajisjeve të tensionit të lartë ka tendencë të rritjes, andaj ri-vitalizimi i nënstacioneve NS Prizreni 3 dhe NS Gjakova 2 është më se i domosdoshëm. Projektet përmbajnë ndërrimin e pajisjeve ekzistuese të tensionit të lartë 110kV me pajisje të reja konform kodit të pajisjeve elektrike, ndërrimin e mbrojtjeve rele të fushave të linjave me mbrojtje moderne numerike etj. Ky projekt financohet nga burimet vetanake të KOSTT-it. Projekti sipas planit dinamik është dashtë të

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 30 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

përfundoj dhe të komisionohet në çerekun e katërt të vitit 2015, por projekti ka pasë vonesa për arësyte teknike dhe koha e implementimit është prolonguar deri në çerekun e tretë të vitit 2016

Përfitimet e pritshme nga projektet:

- Ngritja e sigurisë dhe besueshmërisë së operimit të nënstacioneve;
- Reduktimi i energjisë së padërguar si rrjedhojë e ndërprerjeve të shkaktuara nga prishjet;
- Ngritja e sigurisë së personelit që punon në nënstacion si dhe personelit të mirëmbajtjes dhe
- Reduktimi i kostove të mirëmbajtjes

4.4.3.2 Furnizimi dhe Instalimi i transformatorit energjetik TR2, 40 MVA në NS 110/10 (20) – Skenderaj dhe Instalimi i transformatorit energjetik TR2, 40 MVA në NS 110/10 – Burim

Për të ngritur sigurinë dhe besueshmërinë e sistemit transmetues, si dhe për të ngritur cilësinë me furnizim me energji elektrike në territorin e Skenderajt dhe të Burimit, nevojitet instalimi i transformatorëve energjetikë në NS 110/10 (20) – Skenderaj dhe NS 110/10 – Burim. Në të dy nënstacionet e përmendura nuk plotësohet kriteri N-1 i furnizimit me energji elektrike pasi që aktualisht operojnë me vetëm një transformator. Operimi me vetëm një transformator paraqet problem të madh në rast të rënies së paplanifikuar të tij. Në rrjetin distributiv ku janë lokalizuar nënstacionet e lartpërmendura, nuk ekziston furnizim rezervë (rrjet unazor në tension të mesëm), i cili për raste të tilla për një kohë të shkurtër do të transferojë furnizimin nga rrjeti në prishje, në rrjetin e tensionit të mesëm. Në anën tjetër, nënstacionet që operojnë me vetëm një transformator, vështirësojnë procesin e rëndësishëm të mirëmbajtjes periodike të transformatorit dhe fushave të tij (110 kV, 35 kV ose 10 kV). Ky projekt financohet nga burimet vetanake të KOSTT-it. Projekti sipas planit dinamik është dashtë të përfundoj dhe të komisionohet në çerekun e katërt të vitit 2015, por projekti ka pasë vonesa për arësyte teknike dhe koha e implementimit është prolonguar deri në çerekun e katërt të vitit 2016.

Përfitimet e pritshme nga katër projektet e lartpërmendura janë:

- Reduktimi i energjisë së padërguar te konsumatorët;
- Ngritja e sigurisë dhe besueshmërisë së furnizimit të konsumit;
- Ngritja e kapaciteteve transformuese 110/TM kV;
- Optimizimi i procesit të mirëmbajtjes dhe
- Përkrahja për zhvillim të sektorit ekonomik/ngarkesës industriale

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 31 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

4.4.3.3 Furnizimi dhe instalimi i grupeve matëse në kufirin e ri KOSTT/KEDS (OSSH)

Sipas vendimit të ri të Qeverisë së Republikës së Kosovës, të datës 31.03.2012, kufiri i ri komercial ndërmjet KOSTT dhe KEDS/OSSH për nënstacionet distributive NS 110/x kV është në anët sekondare të transformatorëve energjetikë, respektivisht në nivelet 35kV dhe 10(20)kV. Transformatorët ekzistues matës të rrymës dhe tensionit në anën sekondare të transformatorëve energjetikë në nivelet 35kV dhe 10(20) kV në NS 110/x kV, janë shumë të vjetër dhe me klasë të saktësisë shumë të ulët, që nuk i përmbushin kërkesat e Kodit të Matjes. Kështu që, për harmonizimin e grupeve matëse në kufirin e ri komercial 35kV dhe 10(20)kV, është e nevojshme të instalohen TMRR, TMT dhe njëhisorë të ri, konform kërkesave që dalin nga Kodi i Matjes.

Objektivat kryesore e këtij projekti do të jenë: përmbushja e kërkesave nga “Kodi i Matjes”, që ndër të tjera siguron klasë të lartë të saktësisë së matjeve të energjisë, gjegjësisht matjet për faturimin / për qëllime të tregut të energjisë , për zvogëlimin dhe monitorimin e humbjeve të energjisë në kufirin në mes të KOSTT-it (Operatorit të Sistemit të Transmisionit dhe Tregut të Kosovës) dhe KEDS/OSSH, gjegjësisht në anën sekondare të transformatorëve energjetikë të nivelit 35kV dhe 10(20)kV. Ky projekt financohet nga burimet vetanake të KOSTT-it , dhe komisionimi i projektit pritet të përfundojë në fund të vitit 2016.Për shkak të mos mundësisë së realizimit të shkyçjeve projekti prolongohet për vitin 2017.

4.4.3.4 Ri-vitalizimi i pajisjeve të TM 35/10kV (fushat transformatorike)në NS Gjakova 1, NS Gjilani 1 , NS Ferizaji 1

Në kuadër të analizës së detajuar të gjendjes teknike dhe vjetërsisë së pajisjeve të transferuara nga KEK-OSSH në KOSTT, një numër i caktuar i projekteve janë ranguar sipas prioriteteve në Planin Zhvillimor. Në këtë listë janë ri-vitalizimi i pajisjeve të tensionit të mesëm që menaxhohen nga KOSTT në nënstacionet:

NS Gjakova 1 - projekti është implementuar ka përfunduar në fund të vitit 2015

Për NS Gjilani 1 dhe NS Ferizaji 1 - kontrata është nënshkruar dhe ka filluar implementimit ,pritet të përfundoj në fund të vitit 2016.

Në kuadër të kësaj pike buxhetore që do të zhvillohet për 4 vitet e ardhshme parashihet edhe rehabilitimi i anës 35kV/10kV të nënstacioneve tjera .

Në kuadër të këtij projekti parashihet të ndërrohen fushat transformatorike 35 kV me ndërtim të jashtëm dhe të brendshëm, pajisjet lidhëse të neutrit të transformatorëve dhe modernizimi i releve të transformatorëve.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 32 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Përfitimet e pritshme nga projektet:

- Ngritja e sigurisë dhe besueshmërisë së operimit të nënstacioneve;
- Reduktimi i energjisë së padërguar si rrjedhojë e ndërprerjeve të shkaktuara nga prishjet dhe
- Ngritja e sigurisë së personelit që punon në nënstacion si dhe personelit të mirëmbajtjes.

4.4.4. Projektet në përkrahje të ngarkesës – bashkëfinancim BERZH / KOSTT

Këto projekte priten të financohen në formë të kredisë nga BERZH (EBRD) dhe një pjesë nga vetëfinancimi i KOSTT-it. Paket projekti është i ndarë në tre LOT, ku LOT 1 përfshinë nënstacionet e reja, LOT 2 Transformatorët e fuqisë dhe LOT 3 linjat kablloviqe dhe linjat ajrore. Faza e parë e implementimit të projekteve për përkrahje të ngarkesës ka filluar në Mars të vitit 2015 me nënshkrimin e kontratës me kompaninë konsulentë për përgatitjen e tender dosjes. Të gjitha procedurat tenderuese priten të përfundojnë në tremujorin e dytë 2016 dhe të fillohet me implementim të projekteve.

4.4.4.1 Paket projekti LOT 1 – Nënstationet GIS Sistem :

- *Ndërtimi i nënstacionit të ri NS 110/10(20)kV - Mitrovica 2 , tipit GIS sistem për instalim të brendshëm;*
- *Ndërtimi i nënstacionit të ri NS 110/10(20)kV – Prishtina 6, tipit GIS sistem për instalim të brendshëm;*
- *Ndërtimi i nënstacionit të ri NS 110/10(20)kV – Fushë Kosova , tipit GIS sistem për instalim të jashtëm;*
- *Ndërtimi i nënstacionit të ri NS 220/10(20)kV– Drenasi 2 , tipit GIS sistem për instalim të jashtëm;*
- *Rehabilitimi i NS 110/10 (20) kV Theranda , shndërrimi në HIS sistem për instalim të jashtëm ;*
- *Sistemi i ri i pajisjeve –HIS të fushave kablloviqe në NS Prishtina 4*

4.4.4.2 Paket Projekti LOT 2 – Transformatorët e fuqisë

Furnizimi dhe instalimi i transformatorëve të fuqisë:

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 33 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

- *Dy (2)x110/10 (20) kV transformatorë , 40 MVA në NS Mitrovica 2,*
- *Dy (2)x110/10 kV (20) transformatorët , 40 MVA në NS Prishtina 6,*
- *Dy (2)x110/10 kV (20) transformatorët , 40 MVA në NS Fushë Kosova,*
- *Dy (2)x220/10 (20) kV transformatorë, 40 MVA në NS Drenasi 2,*

4.4.4.3 Paket Projekti LOT 3 – Linjat transmetuese dhe kabllot nëntokësore 110kV

Furnizimi ndërtimi dhe instalimi :

- *Ndërtimi i linjës nëntokësore të dyfishtë - kabllore 110kV prej të NS Mitrovica 2 deri te pika kyçese, linja ajrore 110kV ;*
- *Ndërtimi i linjës nëntokësore të dyfishtë - kabllore 110kV në mes të NS Prishtina 4 dhe nënstacionit të ri Prishtina 6;*
- *Ndërtimi i linjës nëntokësore të dyfishtë - kabllore 110kV prej NS Fushë Kosova deri te pika kyçese , linja ajrore 110kV ;*
- *Ndërtimi i linjës së dyfishtë ajrore 220kV në mes të nënstacionit të ri NS Drenasi 2 dhe linjës transmetuese 220kV*
- *Ndërtimi i linjës së re të njëfishtë 110kV në mes të NS Rahoveci dhe NS Theranda*

Përshkrimi i Projekteve për përkrahje të ngarkesës

Paket Projekti NS 110/10(20)kV Mitrovica 2 e linjat transmetuese 110 kV

Rritja e vazhdueshme e kërkesës për energji elektrike në zonën e Mitrovicës inicoi nevojën për krijimin e njëjës së re shpërndarëse në atë zonë. Pjesa jugore e Mitrovicës aktualisht furnizohet nga nënstacioni i cili i përket kompleksit industrial Trepça. Kapacitetet aktuale të rrjetit të shpërndarjes janë të limituara dhe në ngarkesën e pikut shfaqet mbi-ngarkim i linjave dhe kabllorëve të tensionit 35 kV dhe 10 kV. Në anën tjetër, zhvillimi i industrisë xehetaro-metalurgjike kërkon furnizim të veçantë, të sigurt dhe të pavarur. Duke pas parasysh këta faktorë, është jashtëzakonisht i rëndësishëm ndërtimi i NS Mitrovica 2, 110/10(20) kV me kapacitet transformues 2x40 MVA.

Duke u bazuar në aspektin e sigurisë së operimit të Sistemit të Transmisionit, nënstacioni MITROVICA 2 do të ndërtohet në afërsi të dy linjave ekzistuese L125/3 Trepça-Vallaq dhe L163/2 Palaj-Vallaq. Mënyra e kyçjes në rrjetin e Transmisionit të NS MITROVICA 2 do të realizohet përmes linjës së dyfishtë kabllorike me gjatësi rreth 1.6 km. Kabllot e llojit XLPE Al 1000 mm², do të lidhen në linjën ekzistuese NS Palaj – NS Vallaq, që nënkupton lidhje të dyanshme të

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 34 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

nënstacionit të ri, njëra nga NS Palaj dhe tjetra nga NS Vallaqi. Me këtë topologji, ky nënstation mundëson siguri të lartë në aspektin e kriterit të sigurisë N-1 dhe si i tillë do të paraqet një shumë të rëndësishme 110kV për sistemin elektroenergjetik të Kosovës. Në aspektin e rrjedhave të fuqisë dhe kriterëve të sigurisë, ky konfiguracion mundëson plotësimin e kriterëve që dalin nga Kodi i Rrjetit, respektivisht tejkalon edhe atë, duke mundësuar edhe plotësimin e kriterit N-2. Nënstacioni kryesisht do të furnizohet nga NS Peja 3 dhe NS Kosova A.

Përfitimet e pritshme nga projekti janë:

- Furnizim afatgjatë i sigurt dhe i besueshëm i konsumit të pjesës jugore të Mitrovicës;
- Reduktimi i sasive të konsiderueshme të energjisë së padërguar te konsumi, si rezultat i eliminimit të ngulfatjeve në rrjetin e shpërndarjes 35 kV;
- Ngritja e sigurisë së furnizimit të kompleksit xehetaro-metalurgjik Trepça për shkak të zhvendosjes së furnizimit nga NS Trepça në NS Mitrovica 2;
- Reduktimi i humbjeve teknike të fuqisë në rrjetin e shpërndarjes dhe krijimi i kushteve në ri ngritjen e rrjetit 10 kV në nivel 20 kV;
- Sigurim i kushteve për zhvillim ekonomik të Mitrovicës, në aspektin e furnizimit të qëndrueshëm dhe cilësor me energji elektrike.

Paket Projekti i NS 110/10(20) kV-Prishtina 6 me linjat kabllorike nëntokësore 110 kV

Në aspektin e sigurisë së furnizimit të konsumatorëve distributiv, ndërtimi i nënstationit të ri Prishtina 6 në qendër të Prishtinës, është i domosdoshëm pasi që kapacitetet aktuale të nënstacioneve distributive NS Prishtina 1, NS Prishtina 2 dhe NS Prishtina 3, nuk do të jenë të mjaftueshme në një periudhë afatmesme kohore. Konsumi i Prishtinës me rrethinë përbën konsumin më të lartë në Kosovë, që paraqet pothuajse 25% të konsumit nacional. Problemet e kapaciteteve të shpërndarjes janë të theksuara gjatë konsumit dimëror dhe në veçanti situata përkeqësohet nëse në ngrohtoren e kryeqytetit paraqiten probleme, me ç'rast shpenzimet e energjisë elektrike rriten dukshëm. Pozicioni i propozuar i nënstationit të ri gjendet në apo afër objektit të mbyllur të NS Prishtina III 35/10 kV, i cili gjendet pranë objektit kryesor të KEK-ut dhe atij të KOSTT-it. Pozita gjeografike e nënstationit i cili gjendet në zonë urbane determinon qartë mënyrën e furnizimit të nënstationit përmes kabllorëve nëntokësorë. Gjithashtu edhe lloji i pajisjeve të tensionit të lartë duhet të jetë modular-kompakt apo siç quhet në teknologji "GIS" e cila kërkon hapësirë të vogël për ndërtim.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 35 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Traseja e linjës kabllorike nëntokësore ka gjatësinë ~ 3.2 km. Ekipet e përbashkëta KOSTT –OSSH dhe konsulentit, kanë intensifikuar vizitat në Komunën e Prishtinës dhe kanë përcaktuar trasenë e kabllorëve 110 kV.

Përfitimet e pritshme nga projekti janë:

- Furnizimi i besueshëm dhe kualitativ i konsumit të qendrës së kryeqytetit;
- Shkarkimi i transformatorëve në NS Prishtina 1, 2 dhe 3;
- Reduktimi i humbjeve teknike në rrjetin e shpërndarjes;
- Optimizimi i rrjedhave të fuqisë në linjat 110 kV si rrjedhojë e shkarkimit të transformatorëve në NS Prishtina 1, 2 dhe 3 dhe
- Reduktimi i sasive të mëdha të energjisë së padërguar te konsumatori si rrjedhojë e eliminimit të fyteve të ngushta në rrjetin e shpërndarjes.

Paket Projekti i NS 110/10(20) kV-Fushë Kosovë me linjat transmetuese 110 kV

Në listën e projekteve me prioritet nga këndvështrimi i KEDS-it është ndërtimi i nënstacionit Fushë Kosova 110/10(20) kV në afërsi të nënstacionit ekzistues 35/10 kV. Ky nënstacion furnizohet përmes dy linjave 35 kV, 95 mm² nga NS Kosova A dhe NS Prishtina1. Në bazë të informacioneve nga KEDS, kapacitetet transformuese 35/10 kV janë afër kufirit kritik, ndërsa në anën tjetër ngarkesa në rajonin e Fushë Kosovës ka tendencë të rritjes së vazhdueshme. Për këtë arsye është parë e nevojshme që të krijohet njëja e re 110/10(20) kV në Fushë Kosovë, e cila do të përmban kapacitete të mjaftueshme transformuese afatgjatë 2x40 MVA, e cila do të mund të përcjell ngritjen e vazhdueshme të ngarkesës, dhe atë sipas kriterëve teknike të rezervës transformuese. Ndërtimi i nënstacionit do të ndikoj në shkarkimin e transformatorëve në NS Prishtina 1 dhe NS Kosova A dhe reduktimin e rrjedhave të fuqisë në linjat furnizuese të NS Prishtina 1. Në aspektin teknik të kyçjes bazuar në pozicionin gjeografik të nënstacionit, pozita optimale e kyçjes në rrjetin e transmisionit do të jetë linja 110 kV L112, NS Kosova A- NS Lipjan e cila kalon afër pozitës së propozuar. Rrjeti i kyçjes së nënstacionit të ri 110 kV në Fushë Kosovë do të jetë i kombinuar, linjë ajrore/kabllor nëntokësore. Pika e kyçjes do të realizohet në zonë jo urbane dhe nga ajo do të vazhdohet me linjë të dyfishtë ajrore me gjatësi 1.4 km. Linja do t'i përshtatet dimensioneve të përçueseve të linjës në të cilën kyçet, pra do të jetë me seksion 360 mm². Linja ajrore do të shtrihet deri në fillimin e zonës së urbanizuar. Pothuajse gjysma e trasesë së nevojshme për kyçje të nënstacionit shtrihet në një zonë tejet të urbanizuar. Për këtë arsye vazhdimi i 1.35 km linjës nga linja ajrore deri te nënstacioni, do të bëhet me kabllor të dyfishtë nëntokësore e llojit XLPE Al, 1000 mm². Lidhja e dyanshme e nënstacionit mundëson plotësim të kriterit të sigurisë N-1, duke e bërë mjaftueshëm të sigurt furnizimin e konsumit të Fushë Kosovës.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 36 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Përfitimet e pritshme nga projekti janë:

- Furnizimi i besueshëm dhe kualitativ i konsumit të Fushë Kosovës;
- Shkarkimi i transformatorëve në NS Prishtina 1 dhe NS Kosova A;
- Reduktimi i humbjeve teknike në rrjetin e shpërndarjes
- Shfrytëzimi optimal i linjës së konvertuar L112 (Kosova A-Lipjan – Ferizaj 2);
- Optimizimi i rrjedhave të fuqisë në linjat 110 kV që furnizojnë nënstationet e Prishtinës si rrjedhojë e shkarkimit të transformatorëve në NS Prishtina 1 dhe Kosova A dhe
- Reduktimi i sasive të mëdha të energjisë së padërguar te konsumatori si rrjedhojë e eliminimit të fyteve të ngushta në rrjetin e shpërndarjes.

Paket Projekti NS Drenasi 2, 220/35/10(20) kV me linjat transmetuese 220 kV

Drenasi me rrethinë aktualisht furnizohet nga nënstationi industrial Feronikeli, 220/35 kV, 2x160 MVA. Furnizimi bëhet përmes linjës 35 kV e cila furnizon nënstationin 3x8 MVA, 35/10 kV. Nga ky nënstation furnizohet konsumi i zonës industriale në Komoran, ngarkesa e të cilit është në rritje të vazhdueshme. Për të mos implikuar sigurinë e furnizimit të shkrites së Feronikelit, si dhe për të ngritur kapacitetet furnizuese për konsumin e rajonit të Drenasit, KEDS në Planin e tij Zhvillimor në konsultim dhe harmonizim me KOSTT, ka futur në prioritet ndërtimin e NS Drenasi 2, 220/10(20) kV me kapacitet të planifikuar 2x40MVA, ndërsa fillimisht me vetëm një transformator 40MVA. Nënstationi do të ndërtohet afër qendrës së ngarkesës, respektivisht afër nënstationit ekzistues 35/10 kV. Në bazë të analizës kompjuterike dhe kriterëve tekniko-ekonomike, konfiguracioni optimal i furnizimit të NS Drenasi 2, është furnizimi i nënstationit me një linjë dyfishe 220 kV, me gjatësi 3 km, e cila do të lidhet në linjën 220 kV NS Prizreni 2-NSSH Drenasi 1.

Përfitimet e pritshme nga projekti janë:

- Furnizimi i besueshëm dhe kualitativ i konsumit të Drenasit me rrethinë;
- Reduktimi i sasive të mëdha të energjisë së padërguar te konsumatori si rrjedhojë e eliminimit të fyteve të ngushta në rrjetin e shpërndarjes;
- Reduktimi i humbjeve teknike në rrjetin e shpërndarjes;
- Përkrahje e zhvillimit ekonomik të rajonit të Drenasit;
- Furnizim kualitativ i zonës industriale në Komoran.

Ri-vitalizimi i Nënstationit NS Theranda dhe ndërtimi i linjës së re 110kV NS Therandë – NS Rahovec

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 37 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Ky projekt është i rëndësishë së veçantë, pasi që ndërlidhet me projektin e ndërtimit të NS Malisheva ku linja e re 110 kV; Malishevë – Therandë do të kyçet në këtë nënstacion. Gjithashtu bazuar në aplikacionin për kyçje në rrjetin e transmisionit të Parkut Energjetik me erë “Budakova” me kapacitet të instaluar 48 MW, dhe analizës teknike të kryer, ky park do të kyçet pikërisht në NS Theranda. Konfiguracioni aktual i zbarrave (sistemi H) të NS Theranda nuk mundëson optimizim të operimit të sistemit, ndërsa paraqet pengesë në procesin e mirëmbajtjes. Në bazë të standardeve të planifikimit, nënstacionet të cilat kanë tri apo më shumë linja, duhet të konfigurohen me sistem të zbarrave të dyfishta dhe me fushë lidhëse. Ky projekt parasheh ndërrimin e pajisjeve ekzistuese të tensionit të lartë 110 kV, ndërtimin e sistemit të zbarrave të dyfishta (360 mm²), instalimin e fushës lidhëse 110 kV dhe ndërrimin e fushave transformatorike të tensionit të mesëm. Sistemi i mbrojtjeve ekzistuese rele të fushave të linjave parashihet të ndërrohet me rele moderne numerike. Paket projekti NS Malisheva me linjat 110 kV dhe projekti i ri-vitalizimit të nënstacionit duhet të integrohen në projekt të përbashkët.

Përfitimet e pritshme nga projekti janë:

- Ngritja e sigurisë dhe besueshmërisë së operimit të nënstacionit ;
- Optimizimi i operimit të nënstacionit pas kalimit në sistem të zbarrave të dyfishta
- Reduktimi i energjisë së padërguar te konsumatori
- Ngritja e sigurisë së personelit që punon në nënstacion si dhe personelit të mirëmbajtjes

Projekti planifikohet të jetë në kohë i koordinuar me projektin e linjës së re 110 kV Rahovec-Therandë, respektivisht në tremujorin e dytë të vitit **2018**.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 38 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

5.PLANIFIKIMI FINANCIAR

Bordi i Zyrës së Rregullatorit për Energji, me datën 31.03.2016 me Vendimin V_798_2016 ka aprovuar të Hyrat Maksimale të lejuara (MAR) për KOSTT-in për vitin 2016.

Vendimi hyn në fuqi në datën e miratimit nga Bordi i ZRrE-së, dhe do të zbatohet në KOSTT duke filluar nga 1 prilli 2016.

Gjatë Rishikimit të këtij Buxheti, është marrë parasysh vlerësimi përfundimtar i ZRrE-së për përcaktimin e MAR-it për aktivitetet e licencuara të KOSTT-it dhe Balanca Elektorenergjetike për vitin 2016.

Të dhënat financiare mbi të cilat është bazuar rishikimi i këtij Buxheti, janë në pajtueshmëri me Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit, si dhe me ligjet në fuqi në Republikën e Kosovës.

Sipas Bilancit të aprovuar nga ZRrE⁵, prodhimi parashikuar i energjisë elektrike në vitin 2016 do të jetë **5,607.2 GWh**, ndërsa importi **661.3 GWh**. Kjo do të thotë se energjia që hyn në sistemin e transmissioinit do të jetë **6,331.8 GWh**.

Sipas Raportit Konsultativ të ZRrE-së, të Hyrat Maksimale të Lejuara nga tarifa për vitin tarifor 2016, janë **22,369,218 €**.

Kjo paraqet një zvogëlim prej 3.7 milion € ose 14% në MAR të aprovuar për vitin 2015 (sipas SHTE9). Kjo zbritje i atribuohet kryesisht kthimit të parave për lejimin për kostot e shërbimeve ndihmëse të siguruar në vitin 2015 e cila nuk është përdorur (ekuivalent me zbritjen në MAR për 2016 prej 4.4 milion € pas përshtatjes së normës së interesit të aplikuar).

Pasi që volumi i energjisë së transmetuar pritet të rritet në mes të vitit 2015 dhe 2016 me rreth 3 %, ndryshimi në ngarkesa mesatare të transmissioinit do të jetë më i madh se ndryshimi në të hyrat e lejuara⁶.

Për vitin kalendarik 2016, të hyrat e lejuara janë **23,340.638 €**.

⁵ KOSTT_Raporti Konsultativ_ 22022016(2), fq.9

⁶ KOSTT_Raporti Konsultativ_ 22022016(2), fq.16

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 39 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Përveç të hyrave nga tarifa, janë planifikuar edhe të hyrat tjera në vlerë prej **8,166,000 €**, që së bashku japin të hyrat e gjithmbarshme të planifikuara në vlerën prej **31,506,638 €**.

5.1. Struktura dhe vlera e të hyrave për vitin 2016

5.1.1. Struktura dhe vlera e të hyrave nga tarifa për vitin 2016

	Buxheti i rishikuar
- Të hyrat nga ngarkesa e shfrytëzimit të sistemit 400/220kV	587,080
- të hyrat nga ngarkesa e shfrytëzimit të sistemit 110 kV	15,213,496
Gjithsej të hyrat nga operimi i transmisionit:	15,800,576
- të hyrat nga operimi i sistemit	7,094,126
- të hyrat nga operimi i tregut	445,936
- të hyrat për rregullimin sekondar dhe terciar	0
- të hyrat nga tranziti	500,000
<u>Gjithsej:</u>	<u>23,340,638</u>
Të hyrat tjera	Buxheti i rishikuar
- Të hyrat tjera afariste	30,000
- Të hyrat nga përdorimi i produkteve, mallrave dhe shërbimeve(amortizimi i granteve)	7,340,000
- Të hyrat nga kamatat, diferencat e kursit dhe të ardhurat e ngjashme nga filialat	296,000
<u>Gjithsej të hyrat tjera:</u>	<u>8,166,000</u>
<u>Gjithsej të hyrat:</u>	<u>31,506,638</u>

Tabela 3

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 40 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

5. 2. Shpenzimet operative

Të hyrat e lejuara do të shërbejnë për mbulimin e shpenzimeve operative dhe kostove të kapitalit.

Shpenzimet e blerjes së energjisë: Sipas Rregullave të Tregut dhe Metodologjisë së Tarifave, të hyrat e lejuara për shpenzimet e blerjes së energjisë përfshijnë humbjet në transmision , të cilat KOSTT-i duhet t’ia kompensojë Furnizuesit dhe shpenzimet për rregullim sekondar.

Humbjet në transmision - Për vitin tarifar 2016, ZRrE ka lejuar humbjet në lartësi prej **114 GWh** (1.8% e energjisë që hyn në sistemin e transmisionit) në vlerën prej **3,888,079 €**, ndërsa shpenzimet për humbjet e kalkuluara për vitin kalendarik janë **3,724,000 €**.

Shpenzimet për transitin e energjisë janë planifikuar në vlerë **400,000 €**.

Shpenzimet e stafit - Numri i lejuar i punëtorëve nga ZRrE për vitin 2016 është **381** të punësuar, ndërsa shpenzimet e planifikuara të stafit janë **5,177,600 €**.

Mirëmbajtja - Një pjesë e madhe e shpenzimeve operative ka të bëjë me shpenzimet e mirëmbajtjes, për të cilën KOSTT ka planifikuar **931,100 €**, që janë paraqitur në tabelën në vijim:

Shpenzimet e mirëmbajtjes	Buxheti 2016
Operatori i Transmisionit	312,000
Operatori i Sistemit	306,500
Operatori i Tregut	82,000
Burimet Njerëzore, Ç.L dhe Rr, Z.e Sigurisë, Z. Pl.Af.gj)	230,600
Gjithsejtë:	931,100

Tabela 5

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 41 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Shpenzimet tjera operative - Kjo kategori e shpenzimeve përfshinë shpenzimet e përgjithshme, të domosdoshme për kryerjen e aktiviteteve të KOSTT-it, dhe për këtë kategori janë planifikuar **2,239,000 €**.

Kategoritë e këtyre shpenzimeve janë: shpenzimet komunale, trajnimet, auditimi i pasqyrave financiare, telefonia fikse dhe mobile, derivatet, ngrohja, uji dhe kanalizimi, energjia elektrike, marketingu, sigurimi shëndetësor i punëtorëve, sigurimi fizik i objekteve, etj.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 42 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

5.3. PASQYRAT FINANCIARE

5.3.1. PASQYRA E PLANIFIKUAR E FITIMIT/HUMBJES PËR VITIN 2016

000 euro

	Buxheti i rishikuar
TË HYRAT	
TË HYRAT OPERATIVE	
Të hyrat nga rrjeti 220 /400 kV	587
Të hyrat nga rrjeti 110 kV	15,213
Të hyrat nga sistemi i operimit	7,094
Të hyrat nga operatori i tregut	446
Të hyrat nga rregullimi sekondar	0
Te hyrat nga tarifat	23,341
Të hyrat tjera operative	30
Të hyrat nga interesi	296
Të hyrat nga tranziti	500
Të hyrat e shtyera	7,340
GHITHËSEJT TË HYRAT	31,507
Shpenzimet operative	

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 43 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

1 Mirëmbajtja	931
2 Shpenzimet e stafit	5,178
2.1. Pagat	4,874
2.2. Kontrata në vepër	120
2.3 Performanca e planifikuar	184
3 Shpenzimet tjera operative	1,824
4 Rregullimi sekondar	3,500
5 Humbjet në bartje	3,724
6 Shpenzimet e tranzitit	400
7 Interesi i kredisë	415
Gjithësejt :	15,972
Fitimi para amortizimit	15,535
Amortizimi	12,422
Fitimi / Humbja para tatimit	3,113

Tabela 6 Pasqyra e planifikuar e fitimit/humbjes

5.3.2.PARASHIKIMI I RRJEDHËS SË PARASË SË GATSHME 2016

	Rishikuar
Flukset operacionale të parasë së gatshme	(29,163)
Pranimet nga blerësit	24,166
Pagesat e furnitorëve	(48,152)
Pagesat ndaj punëtorëve	(5,178)
Flukset investive të parasë së gatshme	
Flukset e investimeve të parasë së gatshme	296
Interesi i arkëtuar	296
Flukset financiare të parasë së gatshme	
Flukset financiare të parasë së gatshme	16,910

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 44 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Marrjet nga kreditë	16,617
Interesi i paguar për kredi	(1,267)
Grantet e pranuar	3,560
Kthimi i kredisë	(2,000)
Rrjedha e parasë së gatshme për periudhën	(11,957)
Rrjedha e parasë së gatshme për periudhën	
Balanca fillestare e planifikuar	26,436
Balanca në fund të vitit	14,479

Tabela 7 Parashikimi i rrjedhës së parasë së gatshme

6.0. BURIMET NJERËZORE

Numri i lejuar i punëtorëve nga ZRrE për vitin 2016 është 381 të punësuar.

Ky numër i punëtorëve është i projektuar dhe bazuar në objektivat strategjike dhe në ngritjen e kapaciteteve operative të KOSTT. KOSTT është duke implementuar shumë projekte dhe me përfundimin e tyre, paraqitet nevoja e operimit me këto kapacitete të reja. Gjithashtu, kërkesat për punëtorë ndërlidhen edhe me rritjen e obligimeve në raport me ENTSO-E, si dhe numrin e NS-ve të cilat do të operohen nga KOSTT duke i marr parasysh edhe kërkesat për një numër më të madh të punëtorëve për mirëmbajtjen e NS 110 kV.

Zhvillimi i BNJ në KOSTT në përgjithësi është i orientuar në harmoni me strategjinë e kompanisë. Duke marrë parasysh këtë, KOSTT ka krijuar politikat dhe procedurat për të siguruar se stafi mund të kontribuojë sa më efektshëm, për të arritur objektivat e vendosura. Këto politika mbulojnë planifikimin e BNJ, rekrutimin dhe selektimin, zhvillimin e aftësive, menaxhimin e performancës, menaxhimin e shpërbimit dhe barazinë gjinore dhe përfshirjen e minoriteteve/pakicës, prandaj duke pasur parasysh ndryshimet ligjore dhe nevojat strategjike të KOSTT, bëhet rishikimi permanent i këtyre politikave dhe procedurave të cilat aprovohen në harmoni me këto kërkesa.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 45 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

6.1. Implementimi dhe matja e performancës

1. Implementimi i Planit të Biznesit do të përfshij tri (3) elemente kryesore:

- *Vendosja e objektivave dhe identifikimi i veprimeve për çdo departament funksional.* Secili departament ka përgatitur një plan operativ bazuar në objektivat e Planit të Biznesit pesëvjeçar dhe planet e veçanta vjetore si ekstrakte dhe vendosjen e objektivave për departamentin dhe veprimet e nevojshme për t'i arritur ato. Vendosja e objektivave do të përcillet për çdo vit pasues.
- *Vendosja e buxhetit vjetor për KOSTT-in dhe për çdo departament.* Planit i Biznesit do të vendos kontekstin strategjik për buxhetin dhe themelon një bazë për të shfrytëzuar burimet financiare dhe fuqinë punëtore.

Monitorimi i performancës ndaj objektivave dhe buxhetit. Monitorimi i rregullt i performancës në raport me planin, buxhetin dhe qëllimet e vendosura përmes një sistemi të menaxhimit të performancës, është një çështje esenciale. Ky monitorim do të zbatohet përmes raportimit të rregullt të menaxhmentit.

Sistemi për menaxhimin e performancës do të bazohet në treguesit e vendosur për objektivat strategjike. Procesi i vlerësimit do të kryhet për periudhë vjetore (1 herë në vit).

Procesi i menaxhimit të performancës planifikohet në të ardhmen të shtrihet edhe më tutje nga lart – poshtë, por gjithashtu ky proces i menaxhimit të performancës do të zhvillohet dhe përmirësohet më tutje në harmoni me zhvillimet dhe kërkesat e reja

6.2. Zhvillimi i kapaciteteve

Në bazë të analizës së nevojave për trajnime, do të hartohet një plan i trajnimeve i cili do të merret në konsiderim gjatë implementimit të trajnimeve.

Programet zhvillimore, kurset dhe trajnimet specifike, trajnimi fillestar, zhvillimi i menaxhmentit, do të jenë preokupim i BNPJ edhe për këtë fazë, për të siguruar që personeli të fitojë shkathësitë e nevojshme për të përcjellë zhvillimet në KOSTT.

Në Plan të trajnimeve, edhe këtë vit, do të kushtohet kujdes trajnimeve për mbrojtje dhe siguri për operatorët e nënstacioneve 110/35/10(20) kV si dhe trajnimet tjera për zhvillimin e kapaciteteve teknike për këta operatorë.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 46 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

6.3. Menaxhimi i cilësisë

KOSTT është i licencuar me standardin ISO 9001:2008 prandaj duke marrë parasysh këtë, është duke e zhvilluar një proces i zhvillimit dhe menaxhimit të cilësisë sipas kërkesave të këtij standardi brenda të gjitha departamenteve dhe zyrave.

Ne harmoni e me zhvillimet e reja të standardeve, respektivisht zhvillimit të standardit ISO 9001:2015, KOSTT ka planifikuar harmonizimin e kërkesave të Sistemit të Menaxhimit të Cilësisë të aplikuar në KOSTT me kërkesat e reja të standardit ISO 9001:2015.

Me qëllim të azhurnimit dhe harmonizimit të plotë të kërkesave gjatë vitit 2016, KOSTT ka planifikuar auditimin e brendshëm 2016 dhe auditimin e jashtëm – ricertifikimin në vitin 2016.

Gjatë vitit 2016 do të fillojë implementimi i plotë i kërkesave ISO 9001:2015 dhe do të ketë përmirësim të vazhdueshëm të sistemit të menaxhimit të cilësisë.

Duke i përcjellë zhvillimet e reja në sektorin e energjisë respektivisht, **procesin e integritimeve evropiane, KOSTT duhet të ndjekë rrugën e plotësisë të kërkesave** dhe standardeve që rrjedhin nga këto procese. Plotësimi i standardeve gjithashtu është kërkesë e procesit të zhvillimit të projekteve voluminoze në KOSTT.

Në kuadër të Menaxhimit të cilësisë KOSTT, ka planifikuar zhvillimin e dy standardeve: Standardi për sigurinë e punëtorëve ISO 18001 dhe standardi për siguri të ambientit ISO 14001. Njëkohësisht, KOSTT është duke planifikuar integrimin e sistemit të menaxhimit të cilësisë dhe ndërtimin e një “sistemi të integruar të menaxhimit të cilësisë” duke krijuar mundësinë e plotësisë/integritimit edhe të standardeve për siguri të informacionit 27001 dhe 27002; IEC standardeve/standardeve për pajisje energjetike; standardin për menaxhimin e aseteve energjetike ISO 5500.

6.4. Teknologjia e Informacionit

Teknologjia e Informacionit luan një rol padyshim nga më të rëndësishmit në përkrahjen e biznesit të kompanisë, duke filluar prej nevojave të komunikimit dhe informimit më të shpejt, procesimin e shënimeve më të shpejta, ndihmës në zhvillim, ndihmës në rritjen e efikasitetit dhe eficiencës, ndihma në proceset e kompanisë, zvogëlimin e shpenzimeve të biznesit, aplikimin e aplikacioneve të cilat mundësojnë zhvillimet e kompanisë pa të cilat këto zhvillime dhe procese nuk mund të imagjinohen.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 47 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Departamenti i BNJ përmes Sektori të Teknologjisë së Informacionit dhe në bashkëpunim edhe me departamentet tjera në KOSTT, ka arritur që të krijojë një infrastrukturë të mirë si nga ana harduerike, ashtu edhe ajo softuerike, gjegjësisht përmes zhvillimit të aplikacioneve të përkrahë dhe mundësojë zhvillimet e kompanisë dhe realizimin e objektivave të përcaktuara.

6.5. Menaxhimi i objekteve

Në bazë të objektivave të përcaktuara në KOSTT, edhe në vitin 2016, prioritet do të jepet përmbushjes së parimeve themelore lidhur me mjedisin, duke larguar materialet e rrezikshme për shëndetin nga objektet ekzistuese, eficiencën e energjisë duke përdorur materiale termike, me krijimin e hapësirave të reja për punë, si dhe duke vazhduar me krijimin e hapësirave të gjelbëruara në NS si dhe me përkujdesjen ndaj ambientit të punës në tërësi.

Duke pasur parasysh se një numër i madh NS-110 kV të transferuara nga KEK janë të vjetërsuara, do të vazhdohet me përkujdesjen ndaj aspektit mjedisor si dhe krijimin e kushteve të punës duke vazhduar plotësimin e standardeve më të larta në vitin 2016. Ashtu si në vitin paraprak kur janë rinovuar ndërtesat komanduese në NS-110 kV Vushtrria 1 me rrethojë, NS-110 kV Vushtrria 2, NS-110 kV Prishtina, janë planifikuar projekte të cilat do të përmirësojnë në përgjithësi kushtet e punës në këto NS. Në kuadër të këtyre projekteve prioritet ju është dhënë eliminimit të materialeve të rrezikshme si mbulesave nga salloni, pastaj ndërrimit të dritareve të njëfishta duke i zëvendësuar me termike, mbështjellja e fasadave me material termoizolues, largimit të tapioneve nga sallat komanduese, furnizimin permanent me ujë të pijshëm dhe ujë për nevoja sanitare, kyçja e ujërave të zeza në rrjete të qytetit aty ku janë krijuar mundësitë teknike, si dhe gjelbërimi i NS në harmoni me standardet më të larta ndërkombëtare.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 48 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

7.0 AKTIVITETET MBËSHTETËSE KORPORATIVE

7.1. Marrëdhëniet efektive me palët e interesit

KOSTT sh.a si kompani publike dhe e rregulluar, vend të veçantë në veprimtarinë e përditshme i kushton transparencës, dialogut të hapur dhe konstruktiv me publikun si dhe përgjegjësisë ndaj aksionarit dhe palëve të tjera të interesit. Në mbështetje të kësaj, implementohen aktivitete në shërbim të informimit të opinionit publik në lidhje me aktivitetet dhe veprimtarinë e KOSTT, realizohen publikime si dhe janë organizuar disa ngjarje për të prezantuar të arriturat e kompanisë gjatë vitit. Përmes Zyrës për Komunikim dhe Relacione me Publikun e cila vepron si pikë ndërlidhëse në mes të KOSTT dhe mediave dhe palëve të interesit për qëllime të informimit, janë ndërmarrë aktivitete në drejtim të avancimit të mëturjes të reputacionit të kompanisë si një nga asetet që kontribuon në vlerën e kompanisë si dhe ndihmon në ndërtimin dhe mirëmbajtjen e besimit të palëve interesit. KOSTT sh.a e konsideron Përgjegjësinë Shoqërore të Korporatave (CSR/PSK) si një proces përmes së cilës kontribuon në zhvillim të qëndrueshëm fillimisht përmes mënyrës se si operon duke inkorporuar politikat e biznesit të përgjegjshëm në politikat e brendshme të kompanisë dhe më tutje duke ndërmarrë aktivitete në shërbim të komunitetit si dhe duke dhënë

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>faqe 49 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

kontributin në Bordin e rrjetit të kompanive të përgjegjshme të Kosovës (Kosovo CSR Network). Viti 2016 shënon 10 vjetorin e themelimit të KOSTT si Operator i Sistemit, Transmisionit dhe Tregut të energjisë elektrike të Kosovës, andaj përveç aktiviteteve të rregullta të definuara me Strategjinë e Komunikimit, planifikohen një seri aktivitesh në kuadër të shënimit të 10 vjetorit të kompanisë.

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 50 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

Lista e shkurtesave

AATC - (Average Available Transfer Capacity) - Kapaciteti i Disponueshëm Mesatar (Import/Eksport)

ATC – (Available Transfer Capacity) – Kapaciteti i disponueshëm

ATR – Autotransformatori

BD - Bordi i drejtorëve

BE - Bashkimi Evropian

BK – Buxheti i Kosovës

BNJ – Burimet Njerëzore

CAO - (nga angl. Coordinated Auction Office) – Zyra për Koordinimin e Ankandëve

CAS- Sistemi i Kompjuterizuar i Kontabilitetit

DACF – Day Ahead Congestion Forecast (Parashiqimi i kongestionit një ditë para)

ECLO – (nga angl. European Commission Liaison Office) - Zyra Ndërlidhëse e Komisionit Evropian

EIC – (nga angl. Energy Identification Code) – kodi i identifikimit për energji

EJL – Evropa Jug Lindore

ENTSO-E (nga angl. European Network of Transmission System Operators for Electricity) – Rrjeti Evropian i Operatorëve të Sistemit të Transmisionit për Energji Elektrike

EMS – Rrjeti Elektrik i Serbisë (Elektro Mreza Srbije)

EPS – Elektroekonomia e Serbisë (Elektroprivreda Srbije)

ERE – Enti Rregullator i Energjisë (Shqipëri)

GIS – (nga angl. Gas Insulated Switchgear)

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 51 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

GjQ – Gjykata e Qarkut

HC - Hidrocentral

IKP – Indikatorët Kyç të Performancës

IPA – Instrumentet Para Anatrësimit (BE)

ITC – Inter TSO Compensation (Kompensimi mes Operatorëve të Sistemit të Transmisionit)

KA – Konflikt Administrativ

KE – Komisioni Evropian

KEK- Korporata Energjetike e Kosovës

KfW – nga gjerm.Kreditanstalt für Wiederaufbau – Banka Gjermane për Rindërtim dhe Zhvillim

KOSTT - Operator i Sistemit, Transmisionit dhe Tregut të energjisë elektrike të Kosovës

KQKO - Komiteti për Qeversje të Kodeve Teknike/Operacionale

KSHE – Kryeshefi Ekzekutiv

IEC – International Electrotechnical Commission (Komisioni Ndfërkombëtar Elektroteknik)

LP – largpërçues

MATC - Kapaciteti i Disponueshëm Maksimal (Import/Eksport)

MIE – Ministria e Integritimeve Evropiane

MO – Market Operatori (Operatori i Tregut)

MR – Mbrojtje Rele

NEF (Net Export Flow) – Eksporti i Kosovës

NIF - (Net Import Flow) – Importi neto për nevojat e Kosovës

NP – Ndërmarrje publike

NS - nënstacioni

	PLANI I RISHIKUAR I BIZNESIT PËR VITIN 2016	DT-FI-012
	<i>ver. 1.1</i>	<i>fajqe 52 nga 52</i>
<i>Departamenti Financiar</i>		<i>Sektori i Buxhetit dhe Planifikimi Strategjik</i>

NJPMNP – Njësia për Monitorimin e Ndërmarrjeve Publike

OHSAS – Standardi për auditimin e shëndetit dhe sigurisë (në angl. Occupational Health and Safety Auditing System)

OPGW (Optical Power Grud Wire) – Kablli me fibër optik

OST - Operator i Sistemit të Transmisionit

PpE - Propozim për Ekzekutim

PSHK – Përgjegjësi Shoqërore Korporative

PZHT – Plani Zhvillimor i Transmisionit

RG-SEE - Grup regional në ombrellën e MC –Market Committee – Komiteti i tregut i ENTSO-E

SCADA/EMS – nga angl. Supervisory Control and Data Acquisition/Energy Management System (Mbikqyrja e Kontrollit dhe Përvehtësimit të të Dhënave/Sistemi i Menaxhimit të Energjisë)

SEE-CAO- Zyra për alokim të koordinuar të kapaciteteve interkonektive në EJL

SG-CMMI- Nëngrupi për menaxhimin e kongjestioneve dhe integrimin e tregut

SO – Sistem Operator (Operatori i Sistemit)

TI – Teknologjia e Informacionit

TKE- Traktati i Komunitetit të Energjisë

TL – tensioni i lartë

TP – Tatimi në pronë

TO – Transimssion Operator (Operatori i Transmisioionit)

TTC – Total Transfer Capacity

VNM - Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis

ZRrE – Zyra e Rregullatorit të Energjisë

ZSMZ - Zyra e Sigurisë dhe Mbrojtjes nga Zjarri